

HASŁO ŁÓDZKIE

REDAKCJA I ADMINISTRACJA, Łódź, Piotrkowska Nr. 15
Telefony: Redakcja 1-81-06, Administracja 1-63-66

CENA 20 GROSZY

Redaktor naczelny przyjmuje codziennie od godziny 6-7 wieczorem
Sekret: rjst czynny od godz. 12-1 w poł. i od 6-7 wiecz.

PRZEDSTAWICIELE 9 PAŃSTW rozpoczęli wczoraj w Warszawie narady nad sposobami załagodzenia kryzysu gospodarczego w rolnictwie

Warszawa 28 sierpnia (tel. wł.)
Ministrowie rolnictwa 9-ciu państw europejskich zjechali dziś na doniosłą dla całej Europy konferencję, której inauguracja odbyła się o godz. 10 min. 30 w sali kolumnowej ministerstwa rolnictwa.

Ciężki kryzys rolnictwa jaki Europa przeżywa i uregulowanie wzajemnych stosunków państw produkujących i konsumujących — oto główny cel obrad.

Zapewnienie sobie rynków zbytu w krajach uprzemysłowionych oraz stworzenie solidarnej samopomocy przeciw katastrofalnemu obniżaniu cen — oto wytyczone dyskusji, która się potoczy.

Konferencja warszawska jest ważnym ogniwem w pracach prowadzonych na terenie Ligi Narodów w celu uporządkowania powojennych stosunków gospodarczych.

Inicjatywa Polski ma doniosłe znaczenie międzynarodowe.

Punktualnie o godz. 10 m. 30 rozpoczęły się obrady.

Wygląd sali kolumnowej ministerstwa niezwykle uroczysty.

Przy stołach zasiadli delegaci wszystkich państw z przewodniczącymi delegacji na czele, w pierwszych rzędach dla publiczności zajęli miejsce min. Prystor, wiceminister skarbu Starzyński, posłowie państw uczestniczących w konferencji, przedstawiciele m. Warszawy oraz szereg zaproszonych gości ze sfer gospodarczych i rolniczych.

Bardzo licznie reprezentowana była prasa zagraniczna dla której zorganizowano doskonale funkcjonujące biuro prasowe.

Do godz. 1-szej min. 30 toczyła się dyskusja zasadnicza, poczem nastąpił obiad, a o 10-ej rano u ministra spraw zagranicznych.

Zagajenie inauguracyjne w języku francuskim wygłosił p. minister spraw zagranicznych Zaleski, poczem odbyły się przemówienia powitalne poszczególnych delegacji.

Minister Zaleski zaznaczył w swem

AUDJENCJE u Marszałka Piłsudskiego

WARSZAWA, 28. 8. W dniu dzisiejszym p. prezes Rady Ministrów Marszałek Piłsudski przyjął p. ministra przemysłu i handlu inż. Kwiatkowskiego a następnie p. ministra poczty i telegrafów Boernera.

O godz. 17-ej P. Marszałek Piłsudski podejmował w prezydium Rady Ministrów szefów delegacji przybyłych na międzynarodową konferencję rolniczą w Warszawie.

W przyjęciu wzięli udział pp. ministrowie Beck, Zaleski, Kwiatkowski, Janta-Polczyński, Staniewicz,

przemówieniu, że konferencja warszawska inicjatywę swoją bierze z konferencji w Genewie, gdzie w jesieni roku ubiegłego spontanicznie zebrały się na narady te państwa, które posiadają wspólne zagadnienia rolnicze i gospodarcze.

Należy obecnie — jak stwierdził min. Zaleski — przedyskutować te problemy i znaleźć środki i elementy potrzebne do poprawy sytuacji gospodarczej, co włączyłoby nie tylko na poprawę warunków ży-

cia gospodarczego w tej części Europy, lecz i na stabilizację życia ekonomicznego na naszym kontynencie.

Polska przez swą inicjatywę zorganizowania tej konferencji wchodzi na drogę, wytyczoną przez Ligę Narodów oraz min. Brianda, który rzucił myśl federacji europejskiej.

Inicjatywa Polski — mówił minister Zaleski — będzie oceniona zgodnie z jej istotną wartością przez tych wszystkich,

którzy rozumieją doniosłość poruszanych problemów.

W zakończeniu min. Zaleski życzył powodzenia obradom konferencji.

Z kolei przystąpiono do wyborów przewodniczącego konferencji, którym wśród gromkich oklasków obrano ministra rolnictwa p. Jantę-Polczyńskiego.

P. minister Janta-Polczyński, objąwszy przewodnictwo, wygłosił dłuższe przemówienie, w którym zaznaczył m. in., że celem konferencji nie jest bynajmniej stworzenie jakiegoś bloku agrarnego, skierowanego przeciwko państwom przemysłowym. Przeciwnie nawet. Państwa agrarne muszą utrzymywać jaknajwyższe stosunki z państwami przemysłowymi, gdyż zarówno jedne jak i drugie potrzebują się wzajemnie.

Po ustaleniu porządku obrad komisji, sekretarz generalny Konferencji dyrektor departamentu dr. Adam Rose odczytał program czterodniowej wycieczki, jaką po zamknięciu obrad Konferencji odbędą jej uczestnicy. O godz. 16 rozpoczęła obrady pod przewodnictwem ministra Dimitrowicza komisja wymiany produktów rolniczych.

Po ustaleniu porządku obrad komisji, sekretarz generalny Konferencji dyrektor departamentu dr. Adam Rose odczytał program czterodniowej wycieczki, jaką po zamknięciu obrad Konferencji odbędą jej uczestnicy. O godz. 16 rozpoczęła obrady pod przewodnictwem ministra Dimitrowicza komisja wymiany produktów rolniczych.

PRZYJĘCIA

w Prezydium Rady Ministrów

WARSZAWA, 28. 8. W dniu dzisiejszym minister Beck odbył w prezydium Rady Ministrów konferencję z ministrem komunikacji Kühnem oraz z ministrem W. R. i O. P. Czerwińskim, a następnie przyjął ambasadora francuskiego p. Laroche.

NARADY

rządu litewskiego

KOWNO, 28. 8. W związku z wystąpieniem przez Polskę noty do Ligi Narodów w sprawie bezpośredniego prowadzenia pertraktacji z Litwą co do incydentów granicznych oraz spławu na Niemnie, rząd litewski omawia obecnie stanowisko, jakie ma zająć w tej sprawie.

MIN. KÜHN

otrzymał dekret nominacyjny

WARSZAWA, 28. 8. Pan Prezydent Rzplitej podpisał w dniu dzisiejszym dekret nominacyjny inż. Alfonsa Kühna na ministra komunikacji.

Za 2 lata Niemcy zażądają rewizji granic

Nowy występ osławionego min. Treviranusa

BERLIN, 28. 8. Na jednym z zebrań wyborczych partii ludowo-konserwatywnej w Marchii pogranicznej przemawiał wczoraj minister Treviranus, który m. in. oświadczył, że jest bezcelowe prowadzenie przez Niemcy polityki rewizjonistycznej tak długo, dopóki nie dojdą one do we-

wnętrznego skonsolidowania i dojrzałości, aby tego rodzaju politykę móc popierać z całą siłą.

Zdaniem ministra Niemcy będą mogły dopiero po 2 względnie 3 latach wystąpić skutecznie z żądaniem rewizji granic.

Dalsze zbrodnie Ukraińców

Uczniowie gimnazjalni sprofanowali i zdemolowali kościół

LWÓW, 28. 8. (Tel. wł.) Dochodzenia w sprawie ostatnich aktów sabotażu zostały żogniskowane we Lwowie. Wczoraj przywieziono do Lwowa w kilku partiach 15-tu osobników, aresztowanych w rozmaitych miejscowościach Małopolski Wschodniej pod zarzutem udziału w ostatnich aktach teroru.

Mimo energicznej akcji policji, napały terrorystyczne nie ustają.

Ubiegłej nocy nieznanymi sprawcy zakrad-

li się do kościoła rzymsko-katolickiego w Berezowicy i zdemolowali wnętrze świątyni. Wszelkie oznaki wskazują na to, że zbrodni tej dopuścili się uczniowie ukraińskiego gimnazjum w Tarnopolu. Prócz tego — na folwarku Rożdwiany, własność b. wojewody lwowskiego Borkowskiego, podpalono dwie sterty pszenicy, które spłonęły.

Szkody wynoszą 10,000 zł.

Opinia dziennika angielskiego o zmianie gabinetu w Polsce

London 28 sierpnia. „Times”, komentując zmianę gabinetu w Polsce, uważa, iż wyjaśnienia przyczyny zaszłej zmiany należy szukać w przygotowaniach, jakie czynią partje opozycyjne do nowej bardziej intensywnej walki z rządem. Niezależnie od tego, czy

rząd zarządzi wybory wkrótce, czy też później w momencie, który uzna za bardziej odpowiedni, konflikt w najbliższej przyszłości stanie się ostrzejszy. Marszałek Piłsudski i jego pomocnik pułk. Sławek są przygotowani do walki. (PAT)

Dzieci podpaliły wieś

Straszne skutki zabawy zapalnikami

LWÓW, 28. 8. Dnia 27 b. m. w gminie Wróbiec (pow. Rawa-Ruska) powstał pożar wzniesiony przez dzieci bawiące się zapalnikami. Ogień zniszczył 27 gospodarstw, w tem 90 budynków gospodar-

skich wraz z inwentarzem martwym i żywym. Straty w przybliżeniu wynoszą 80.000 zł. Z powodu silnego wiatru akcja ratunkowa była b. utrudniona. (PAT)

5 katastrof lotniczych we Francji 10 osób zabitych, kilka rannych

Paryż 27 sierpnia.

Straszna katastrofa wydarzyła się dziś w nocy we Francji w czasie odbywania nocnych manewrów wojskowych, katastrofa, która pociągnęła za sobą śmierć sześciu lotników.

Katastrofa wydarzyła się nad okolicami miasta Chartres. Samoloty wyruszyły wieczorem na manewry, które trwać miały całą noc.

W odległości około 3 km. od miasta manewrował samolot do zrzucania bomb z pełną załogą dwóch oficerów i czterech sierżantów. W pewnym momencie, wskutek defektu motoru, samolot zaczął spadać. Wysilki pilotów, skierowane ku utrzymaniu równowagi płatowca, spełzły na niczem i samolot z wysokości kilkuset metrów spadł na ziemię, grzebiąc wszystkich członków załogi.

Z pod gruzów samolotu wydobyto zupełnie zniekształcone zwłoki lotników.

Z powodu tego tragicznego wypadku manewry lotnicze zostały natychmiast przerwane.

Paryż 28 sierpnia.

Dwie wielkie katastrofy, w których zginęło 10 lotników, objęły załogę lotnictwa wojskowego we Francji i wywołały burzę w prasie paryskiej.

Dzienniki domagają się jaknajsurowszej kontroli całego materiału lotniczego. Posłowie zapowiadają interpelacje w parlamencie.

W ciągu dnia wczorajszego zanotowano trzy nowe katastrofy, które na szczęście obyły się bez śmiertelnych ofiar. Podczas lądowania w Tours samolot zahaczył podwoziem o ogrodzenie lotniska i rozbił się. Obserwator wyszedł bez szwanku, pilot uległ złamaniu nóg i rąk.

Koło Lille wielki samolot bombowy musiał lądować z powodu uszkodzenia motoru. Gdy aparat znajdował się już blisko ziemi, pilot zauważył bawiące się dzieci. Skierował aparat w bok i wylądował na łące tak niestety, że samolot uległ straskaniu. Piloci odnieśli lekkie rany.

DYMIJSJA

wysokiego dygnitarza

GENEWA, 28. 8. Dyrektor sekcji ekonomicznej - finansowej Ligi Narodów sir Arthur Sander ustąpił ze stanowiska. Był on autorem memorjału, który krytykuje projekt paneuropejskiej Brianda i podkreśla, że jeżeli federacja europejska według pomysłu Brianda będzie istnieć równoległe do Ligi Narodów, wówczas Liga straci swoje znaczenie.

Znów 10 osób

ROZSTRZELANYCH przez bolszewików

Moskwa 28 sierpnia.

Agencja Tass podaje, iż Departament Polityczny skazał na karę śmierci przez rozstrzelanie 10 osób, oskarżonych o zbieganie i przechowywanie w większych ilościach bilonu srebrnego oraz o rozszerzanie pogłoszek kontrrewolucyjnych. Wyrok został wykonany. (PAT)

POCIŚK

ciężko zranił 2 osoby

KOSÓW, 28. 8. Dnia 25 bm. mieszkańcy wsi Sienkiewiczze pow. Kosowskiego, Bazyli i Grzegorz Szelestowie, orząc w polu zaczęli piugiem, znajdując się w ziemi pocisk amunicyjny, który eksplodując, oberwał Bazylemu Szelestowi obie nogi i kilka palców u rąk zaś Grzegorzowi Szelestowi ranił w prawą nogę. Ofiary wypadku przewieziono do szpitala sejmikowego w Kosowie.

POŻAR LASÓW

Lwów 28 sierpnia.

W lasach w pow. bohorodczańskim wybuchł w okolicach Jabłonki olbrzymi pożar, który objął wielką przestrzeń lasną. Mimo energicznej akcji ratowniczej, prowadzonej przez miejscową ludność pod kierunkiem policji z całego powiatu, ogień trwa dalej i posuwa się w kierunku powiatu kałuskiego. Przyczyną pożaru nieznana.

W okolicy Nancy szybujący samolot stanął w płomieniach.

Pilot uratował się przez użycie spadochronu.

„Pomorze dla Niemiec”

Naczelne hasło wyborcze nacjonalistów pruskich

KRÓLEWIEC, 28. 8. Organizacja nacjonalistyczna w Prusach Wschodnich „Heimatbund“ wydała odezwę wyborczą, w której wzywa do skupienia się pod sztandarami stronnictw prowadzących aktywną politykę wschodnią.

Najważniejszą kwestją dla Niemiec jest odebranie Polsce Pomorza. Sprawa ta nie

może być załatwiona ani przez układ gospodarczy, ani przez traktat o ochronie mniejszości, lecz tylko przez rozciągnięcie panowania niemieckiego nad Pomorzem.

Cały naród niemiecki musi się skupić dookoła hasła: „Pomorze polskie dla Niemiec“.

(PAT)

Wojna turecko-perska

nie dojdzie do skutku
Kurdowie chcą pokoju

Konstantynopol 28 sierpnia.

Mnożą się rozmaite oznaki, że przywódcy plemion Kurdów, którzy rozpętali wrzenie rewolucyjne wśród poszczególnych plemion znajdujących się w ciężkiej opresji i przemysłiwują nad środkami, jakby w jaknajkrótszym czasie zlikwidować ruch powstańczy.

Wyдали też ostatnio zarządzenie, ażeby plemiona Kurdów, które chwyciły za broń i znajdują się na stopie wojennej, zebrały się w pobliżu góry Ararat. Celem tej zbiórki jest masowe poddanie się

plemion i złożenie broni.

Do przyczyn tej klęski Kurdów przyczynił się przedewszystkiem brak chleba i wody jako też paszy dla zwierząt. Wedle doniesień, jakie z Kurdystanu do Konstantynopola napływają, panuje także tego roku niezwykła posucha. Brak wody do picia spowodował, że trzody owiec masowo giną, a ludność miejscowa cierpi głód.

W tych warunkach oczywiście wojownicy Kurdów nie są skłonni do prowadzenia wojny i masowo opuszczają szeregi.

Samoloty raidowe w stolicy

Tylko 2 lotników polskich przybyło do Warszawy

Białogród 28 sierpnia.

Dziś jako w drugim dniu lotu okrężnego Małej Ententy i Polski rozpoczął się o godz. 4,30 start do dalszego lotu. Samoloty wyruszały w odstępach 3-minutowych w następującej kolejności: kpt. Rubcic (Jugosławia), chorąży Svozil (Czechosłowacja), kpt. Mares (Czechosłowacja), kpt. Sintic (Jugosławia), mjr. Kala (Czechosłowacja), mjr. Burdolioiu (Rumunja), kpt. Hubl (Jugosławia), mjr. Kleps (Czechosłowacja), kpt. Paclea (Rumunja), por. Skrzypiński (Polska), por. Tanasescu (Rumunja), por. Wyrwicki (Polska), kpt. Rotaru (Rumunja), kpt. Opris (Rumunja), por. Massalski (Polska) i kpt. Mikolic (Jugosławia). Start odbył się bez wypadku.

Warszawa 28 sierpnia.

W dniu dzisiejszym na lotnisku mokotowskim oczekiwali przybycia uczestników lotu okrężnego Małej Ententy i Polski generał Górski — szef lotnictwa rumuńskiego, ks. Janusz Radziwiłł — prezes Aeroklubu, szef departamentu lotniczego — płk. Rayski, płk. de Beaurain, dowódca I-jej grupy lotniczej, członkowie poselstwa czechosłowackiego, rumuńskiego i jugosłowiańskiego, Spaniel — pplk. sztabu generalnego czechosłowackiego, przedstawiciele wojskowości, prasy i liczne rzesze publiczności.

Punktualnie o godz. 17,13 wylądował pierwszy na lotnisku mokotowskim przy dźwiękach hymnu czechosłowackiego lotnik Svozil (Czechosłowacja), następnie wylądował lotnik Mares (Czechosłowacja) o godz. 17,50. W dalszym ciągu o godz. 18 — wylądowali lotnicy jugosłowiańscy Rupcik i Sintic.

(PAT)

Warszawa 28 sierpnia.

Z polskich lotników Masalski (20) wylądował we Lwowie, Wyrwicki o godz. 19,20 w Warszawie. Skrzypiński o 20,10 w Warszawie i Kala we Lwowie, przy czym dalej nie leci. (PAT)

Białogród 28 sierpnia.

Książę Paweł, przebywający obecnie w Słowenji przesłał do Aeroklubu w Lublanie w darze puhar srebrny, wyrażając pragnienie, aby był on przesłany do Warszawy, jako dar dla zwycięzcy raidu Małej Ententy i Polski.

Pilot Aeroklubu w Lublanie przewiózł puhar na samolocie do Zagrzebia, skąd został tą samą drogą wysłany do Warszawy. (PAT)

Rewolucja w Peru

została zakończona

Londyn 27 sierpnia.

Według niepotwierdzonych urzędowo wiadomości prezydent republiki Peru Leguia nie żyje. Prezydent usiłował zbiec na pokładzie krążownika do Panamy, został jednak przez rewolucjonistów aresztowany i internowany na krążowniku. Niespodziewana śmierć prezydenta republiki obalonego przez rewolucję wywołała liczne komentarze. — Według pogłoszek, został on otruty przez rewolucjonistów.

Wezorem w stolicy Peru Limie wybuchły krwawe rozruchy, których ofiarą padło 8 zabitych i około 100 rannych. Wojsko strzelało do tłumu, który demon

strzował przeciwko nowemu rządowi. E

łożenie nowego rządu nie jest ustabilizowane.

Południowe prowincje Peru nie uznają nowego rewolucyjnego rządu. — Peru jest w przededniu wojny domowej. Nowy rząd rozwiązał parlament i zapowiedział ogłoszenie nowych wyborów w krótkim czasie.

PIORUN

zabił 3 osoby

WILNO, 28. 8. W pobliżu Oszmian na drodze do wsi Małyniszki piorun zabił dwie kobiety i poranił ciężko 3-ch włościan, powracających z targu. Poza tem spłonęły od uderzenia piorunu zabudowania folwarczne w Jurszanach. W pożarze tym spłonęła stodoła i śpichrz z tegorocznymi zbiorami.

* * *

W folwarku Wielkie Łuki, gm. jastrzębskiej, od uderzenia piorunu zapalił się dom Stefana Suszczyńskiego. Pożar wybuchł tak nagle, iż matka Suszczyńskiego nie zdołała wybiec z domu. Zebrani sąsiedzi rzucili się z pomocą, jednak nie zdołano Suszczyńskiej uratować. Spaliła się żywcem.

UPAŁY

w Europie zachodniej

PARYŻ, 28. 8. Hiszpanję, Francję i południową Anglię ogarnęła fala upałów. Wczoraj w Madrycie termometr wskazywał 50° C., w Paryżu 33°, w Londynie 34°.

PARYŻ, 28. 8. Upały w Paryżu trwają nadal. Gdy we wtorek temperatura wynosiła 31 stopni Celsjusza, to w środę zanotowano już nawet 33 stopnie w cieniu. Następstwem tych niezwykłych o tej porze upałów były liczne wypadki porażenia słonecznego.

Również z Hiszpanji donoszą o silnej fali upałów. W Madrycie zanotowano w środę 50° Celsjusza. Około wieczora stolica Hiszpanji nawiedzona została burzą, która w różnych częściach miasta, wyrządziła olbrzymie szkody.

POSTRZELENIE

w czasie ćwiczeń wojskowych

Wilno 28 sierpnia.

Wczoraj w południe został poważnie raniony porucznik pionierów 85 p. p. Leonard Niemirowicz. Wypadek zdarzył się koło miejscowości Sosenko w pow. wilejskim podczas ćwiczeń. Por. Niemirowicz otrzymał przypadkowo ciężki postrzał w klatkę piersiową. Odwieziono go do szpitala powiatowego w Wilejce.

Upajająca!
Zmysłowa!
Kuszająca!

LIL DAGOWER

w niebywałym filmie erotycznym

„JEJ WIELKA NAMIĘTNOŚĆ”

wkrótce „PALACE”

NOWA LINJA

Gdynia — Bydgoszcz

GDYNIA, 28. 8. W listopadzie zostanie otwarta i oddana do użytku nowa linja kolejowa na odcinku Gdynia—Bydgoszcz.

ZBAWIENNA WSPÓŁPRACA GOSPODARCZA

Jednym z pierwszych doniosłych posunięć, jakich po maju 1926 r. dokonano, przysięgając do prac nad uzdrowieniem zaniedbanego przez poprzednie rządy życia gospodarczego Polski, było podporządkowanie Komitetu Ekonomicznego Ministrów prezesowi Rady Ministrów, zamiast, jak było dotąd, Ministrowi Skarbu. Zmiana ta była konieczna, gdyż powaga zagadnień wymagała ześrodkowania bezpośredniej opieki nad całokształtem spraw gospodarczych kraju w rękach szefa rządu. Po takiej dopiero reformie Komitet Ekonomiczny zdołał rozwinąć energiczną i owocną działalność. Od lat czterech przez ręce Komitetu przechodzą wszystkie ważniejsze sprawy z zakresu polityki gospodarczej. Na terenie Komitetu odbywa się ostateczne uzgodnienie projektów, co do których resorty zainteresowane nie zdołały osiągnąć porozumienia w zwykłych obradach międzyministerjalnych, - jak również przygotowawcze są rozstrzygnięcia, wymagające zatwierdzenia Rady Ministrów. Obok nich jednakże przypada Komitetowi Ekonomicznemu w udziale decydowanie częstokroć o sprawach pozornie drugorzędnych, a przecież mających doniosłe znaczenie dla życia gospodarczego. Te to właśnie sprawy za poprzednich rządów zafatwiano drogą interpelacji posłów u poszczególnych ministrów, zazwyczaj ku pożytkowi tylko jednostek, bez uwzględnienia nie tylko potrzeb całokształtu życia gospodarczego, lecz nawet wogóle potrzeb dziedziny, której dotyczyły.

Ministrowie, rozpatrujący dziś wspólnie owe sprawy, należące do zakresu najważniejszych zagadnień gospodarczych, zatapiają je całkowicie obiektywnie, bez żadnych zainteresowań osobistych, jakimi kierowali się niegdyś członkowie gabinetów partyjnych. Takie traktowanie zagadnień gospodarczych, przedłożonych Komitetowi Ekonomicznemu do rozstrzygnięcia, pozwoli na o wiele łatwiejsze osiąganie porozumienia w wypadkach rozbieżności poglądów kierowników poszczególnych resortów, gdyż rozbieżności te dadzą się dziś sprowadzać każdorazowo na jedną tylko platformę. Jest nią — dobro gospodarstwa narodowego.

Ale warunkiem koniecznym osiągnięcia powodzenia w pracy twórczej nad rozwojem życia gospodarczego jest również ściśle uzgodnienie zapatrywań, celów i poczynań pomiędzy rządem, a przedstawicielami życia gospodarczego. O tem nie pamiętano w ciągu długiego okresu rządów demagogicznych. Porozumienie ze sferami gospodarczymi zapoczątkowały dopiero rządy Marszałka Piłsudskiego.

Osiągnięcie tego porozumienia zapoczątkowano drogą zorganizowania trzech wielkich narad gospodarczych, które stały się pierwszym etapem ściśle i stalej współpracy rządu z kołami gospodarczymi. Początki te przyszły niełatwo. Trudno było bowiem po okresie całkowitego zaniedbania przez rządy partyjne żywotnych interesów życia gospodarczego, przełamać odrazu nieufność wzajemną i uzgodnić obustronnie wysiłki, zmierzające do uzdrowienia życia gospodarczego, co było niezbędne z względu na potrzebę uniknięcia szkodliwej eksperymentalności metod rządzenia.

Pierwsza z tych narad odbyła się z przedstawicielami przemysłu w dniach 30

i 31 października r. 1926. Obrady, którym przewodniczył minister Kwiatkowski, dały w wyniku utworzenie przy prezesie Komitetu Ekonomicznego Ministrów specjalnej Komisji Doradczej. Drugą z rzędu była konferencja rolnicza, która odbyła się w dniach 15 i 16 listopada r. 1926. I w jej wyniku również powołano do życia Komisję Opiniodawczą dla spraw rolnych, po-

dobną do utworzonej dla spraw przemysłu. Niebawem zaś, bo w dniu 28ym listopada tegoż roku, odbyła się trzecia z kolei narada, a mianowicie konferencja w sprawach, dotyczących pracy.

Trzy te narady, dotyczące najważniejszych dziedzin życia gospodarczego kraju, pozostaną nazawsze niezbitym dowodem, że dopiero rząd Marszałka

Piłsudskiego w trosce o dobro kraju nawiązał ściśle porozumienie z przedstawicielami naszego życia gospodarczego i wraz z nimi począł dźwigać je ze stanu w jaki pogrążone zostało przez poprzednie rządy.

Józef B.

Biedaczki w strojach milionerek

Przyczynek do psychologii kobiety

Korespondencja własna „Hasła”

New—York, w sierpniu 1930 r. Ciekawe odkrycie, dokonane ostatnimi czasy w Paryżu, doprowadziło do nie mniej ciekawego odkrycia w New Yorku. Oto wielcy twórcy modeli damskiej garderoby w Paryżu, jak Paquin i inni, spozstrzegali już dawno, że w magazynach ich przeprowadzane są na wielką skalę kradzieże modeli.

Trwało to przez lat kilka, wreszcie zniecierpliwieni, a zazdrośni władcy mody światowej donieśli o swych spozstrzeżeniach policji, która wpadła na trop operującej na terenie Paryża szajki złodziei mody. Na czele jej stały dwie dystyngowane damy: Hiszpanka, signora Olivier i Amerykanka, miss Davis. Miały one do swej dyspozycji cały legion sprytnych rysowniczek. Wybierając się na avenue de l'Opera, czy na rue de la Paix, każda z szefek zabierała jedną rysowniczkę, która podczas prezentowania modeli kopjowała szybko na ukrytym w rękawiczce bilecie wizytowym

najcharakterystyczniejsze cechy modelu, poczem damy, nie oczywiście nie nabywszy, wychodziły. W zakładzie dam uzupełniano rysunek, na którego podstawie wykonywano modele i ekspedjowano je do Stanów Zjednoczonych lub też wysyłano rysunek do masowej fabrykacji sukien dla kobiet ze sfer niezamożnych, które jednak chciały być wytwornie ubrane.

Uchwyciwszy nie afery w Paryżu, policja francuska zwróciła się do policji amerykańskiej o dalsze przeprowadzenie dochodzeń na miejscu. I oto dochodzenia te przeprowadzone w New Yorku doprowadziły do niezwykle ciekawych wyników. Okazało się bowiem, że rysunki modeli, wykradane w Paryżu, nadsyłane były do dwóch firm, które, nie bez trafnej znajomości psychologii kobiety amerykańskiej (a może kobiety wogóle?), postanowiły na podstawie tych modeli

fabrykować masowo suknie tanie, a jednak zewnętrznie nie różniące się wiele od sukien, noszonych przez bogate

elegantki na Florydzie, czy też na plażach Pacyfiku. Dla ułatwienia zbytu tak wyprodukowanego towaru, założono dwa olbrzymie magazyny, w których wprowadzono oryginalną metodę sprzedaży: kupujące panie obsługują się same.

Magazyny położone są w najludniejszych dzielnicach New Yorku i zarówno zajmowaną przestrzeń, jak i architekturą zwracają na siebie uwagę przechodniów. Nad licznymi drzwiami widnieją napisy: „Magazyn bez obsługi, panie same wybierają sobie suknie i same je przymierzają”. A dalej: „Mężczyznom wstęp surowo wzbroniony, czuwa nad tem policja”. Zaś wewnątrz na licznych stołach, kontuarach, wieszakach, w pudłach i szufladach niesłychane mnóstwo sukien wszelkiego rodzaju, spacerowych, wizytowych, wieczorowych, kostjumów i t. p. Obsługi jednak ani śladu.

Ta metoda okazała się dobrze obliczona, magazyny bowiem

... cieszą się liczną klientelą, tak, że przez cały dzień panuje w nich ścisk i tłok nieopisany, do czego niemniej przyczynia się niska cena, bijąca wszelką konkurencję. Przeciętna cena sukni wynosi bowiem nie więcej, jak 5 dolarów.

Dyrekcja magazynów przyznaje, że liczba sprzedanych dziennie w ten sposób sukien wynosi 30 tysięcy!!! O którejkolwiek porze dnia wejdzie się do magazynów, zastanie się w nich 5 tysięcy kobiet, przebierających niecierpliwie w niezliczonej ilości sukien. Gdy wybór zostanie dokonany, kupująca wchodzi do specjalnej sali, w której może przymierzyć wybraną suknię, nie opowiadając się nikomu.

Po wybraniu sukni i przymierzeniu jej kupujące udają się do kasy, uiszczając należność, a otrzymane pokwitowanie oddają ekspedjentce, która wkłada suknie w karton i nalepia odpowiedni znaczek, świadczący, że towar został zapłacony. Znaczek ten wychodzący damy muszą okazać cerberom, stojącym u drzwi wejściowych.

Myliłby się jednak, kto by sądził, że sprzedaż, względnie wybór sukni odbywa się bez jakiegokolwiek kontroli. Po galeriach, u drzwi wejściowych i w różnych skrytkach rozmieszczonych jest 200 detektywów przy watach, którzy otrzymali prawo noszenia mundurów policji nowojorskiej. Bacznym okiem strzegą oni uczciwości kupujących, dotąd jednak nie mieli okazji do czynnego wystąpienia.

Prowadząca dochodzenia na prośbę władz francuskich policja nowojorska stwierdziła, że taniość sukien przy ich elegancji zależy tylko w pewnym stopniu od taniego nabycia podkradzionych w Paryżu modeli. Z drugiej strony bowiem dyrekcja mogła skalkulować tak niskie ceny dzięki usunięciu obsługi, a wreszcie dzięki temu, że często nabywa za bezcen pierwszorzędny towar z magazynów drogowych, które po ostatnim krachu giełdowym w Nowym Yorku bankrutują masowo.

Dzięki tym właśnie okolicznościom, uboga nawet kobieta nowojorska, która stać jest na 5 dolarów, a stać na to każda,

może się ubrać niemniej wytwornie, niż córki potentatów z 5-ej Avenue

H. R.

W republice czerwonoskórych

Krewolucja i obalenie dyktatury w Peru

Telegramy o ostatecznym zwycięstwie rewolucji wojskowej w południowo-amerykańskiej republice Peru i o obaleniu dyktatury Prezydenta Augusto B. Legui, przynoszą wiadomość poważną, ze względu na Stany Zjednoczone, które popierały tę dyktaturę, jak wogóle dyktatury w południowo-amerykańskich republikach, widząc w nich jedyny sposób utrzymania tam porządku i zabezpieczenia swoich ekonomicznych interesów.

Od stu lat bowiem przeszło, to jest odkąd czerwonoskórzy Indianie Peru zrzucili jarzmo hiszpańskie, nałożone na ten dawny kraj Inkasów

tuż po odkryciu Ameryki przez zdobywcę Pizarra, ciągłymi wojnami, rewolucjami i walkami domowymi doprowadzili do ruin ten kraj bogaty, który swym bogactwem niegdyś służył za przyswoje światu cywilizowanemu.

Ale czerwonoskórzy Indianie, choć odznaczają się wielkimi zdolnościami, zwłaszcza w dziedzinie finansowej i wojskowej,

nie zdali dotychczas egzaminu ze zmysłu państwowego i jak wszędzie indziej, tak samo w Peru nie zdołali wyzyskać do datnich warunków tego kraju, mniej więcej cztery razy tak obszernego, jak cała Polska, a cztery razy mniej zaludnionego. Przed laty 11 ten

stan rozterki i upadku ekonomicznego miał zakończył zamach stanu Legui, niewątpliwie także Indianina, albo Pólincja-

nina, bo w Peru jest Indian czystych 59%, a białych zaledwo 19 tysięcy, tak że nawet Chińczycy, których jest 50 tysięcy, górują nad nimi, reszta zaś to mieszkańcy z krwią indiańską.

Ale Leguia, rządząc krajem, objawił inną właściwość Indian, napozór niezgodną z ich anarchizmem, mianowicie wielką skłonność do absolutyzmu. Stał się dyktatorem, który widział interes tylko swoich stronników, nie liczył się z żadnym prawem, a opanowawszy władzę w roku 1919 wbrew konstytucji

kazał się ponownie wybrać w roku 1921, potem w 1924, a wreszcie w roku 1929. Przy objęciu władzy zmienił samowolnie konstytucję, a potem jeszcze ją dwukrotnie do swoich potrzeb przystosowywał, tłumiąc krwawo liczne przeciw sobie powstania.

Powód do powstania obecnego dała depresja ekonomiczna.

która cały świat odczuwa, a którą w Peru pogorszyła korupcyjna gospodarka dyktatury. Ostatecznie Leguia zginął od miecza, którym wojował: to samo co go wniosło na stanowisko dyktatora, obaliło go teraz, to jest rewolucja wojskowa.

Teraz więc historia Peru potoczy się na nowo od początku. Powtórzą się rewolty, wojny domowe, z nowym wreszcie może dyktatorem u steru.

A Stany Zjednoczone pilnie obserwują bieg rzeczy i czekają tylko na swoją sposobność...

Dyrekcja Gimnazjum Męskiego

ALEKSEGO ZIMOWSKIEGO

w ŁODZI, ul. Boczna 5. Telefon 121-56

podaje do wiadomości, iż egzaminy wstępne odbędą się w dniach 1, 2

i 3-go września r. b. o godz. 9-ej rano.

Podania do klasy A (dla nieumiejącej czytać i pisać), podwstępnej, wstępnej i wyższych do szóstej włącznie, przyjmuje sekretariat gimnazjum codziennie od godz. 9-ej do 14-ej.

Dyrektor: Ignacy Roliński.

Katastrofa pociągu wąskotorowego

Onegdaj na linii wąskotorowej Sarny—Ostice, zdarzyła się katastrofa kolejowa spowodowana przez prowadzącego pociąg maszynistę, który był w stanie nietrzeźwym.

Pomimo powiadomienia maszynisty, że tor kolejowy jest zatarasowany wagonami, pociąg nie został wstrzymany, wskutek czego w całym pędzie wpadł na wagony.

Wskutek zderzenia się lokomotywa pociągu wykołowała się pociągając za sobą kilka wagonów.

9 osób zostało ciężko rannych, kilka — lekko.

Na miejsce wypadku udała się specjalna komisja kolejowa, która zbadała okoliczności katastrofy.

Wszyscy ranni, a w ich liczbie i maszynista—winowajca katastrofy, zostali przewiezieni do szpitala.

Gen. Rybak przechodzi w stan spoczynku

Warszawa, 28.8. (Tel. wł.) Generał dywizji Józef Rybak, inspektor armii, przechodzi w najbliższym czasie ze względów zdrowotnych w stały stan spoczynku.

Rewolwer w rękach dzieci

Dwaj zamieszkali w Mirówkach pod Starogardem 15-letni chłopcy Majster i Kubicki zabawiali się wczoraj strzelaniem z rewolweru do tarczy.

W pewnej chwili Majster, nie zauważwszy manipulującego przy tarczy swego towarzysza, strzelił kładąc tego ostatniego trupem na miejscu. Sprawę zabójstwa zajęły się władze policyjne.

Okradzenie biskupa lwowskiego

Lwów, 28.8. (Tel. wł.) Biskup-sufrogan lwowski ks. Lisowski został okradziony. Skradziono mu krzyż i pierścień biskupi.

Jedyny w Łodzi

warsztat reperacyjny firmy „Radio Splendid”, Piotrkowska 61, w podwórzu, telefon 159-02, naprawia: słuchawki, głośniki, akumulatory. Przerabia b. tanim kosztem aparaty na nowoczesne. Najtańsze źródło! Magnesonowanie słuchawek tylko 1 zł. — Ładowanie akumulatorów tylko 1 zł. 447

Oszuści w roli akademików

Nielegalne zbieranie składek dla ubogich studentów

Organa krakowskiego Wydziału śledczego aresztowały Marcelę Hellera, urzędnika prywatnego (l. 28), żyda i Józefa Bomsego, szofera-mechanika, (l. 25), obu ze Lwowa, zamieszkałych chwilowo w Krakowie. Dokonali oni szeregu oszustw na terenie m. Krakowa przez nielegalne zbieranie składek na listy dla ubogich studentów Stow. Żyd. Słuchaczy U. J. „Ognisko” i „Bratniej Pomocy Stud. U. J.” na kolonie wakacyjne. Przy aresztowanych znaleziono fałszywe legitymacje akademickie, a to u Hellera na nazwiska Gustan Schneider i Halski Roman, zaś u

Bomsego na nazwiska Weiss Józef i Kleczyński Stanisław. Stwierdzono, że Bomsego meldowany był na czas pobytu w Krakowie pod nazwiskiem Frandziaka Stanisława zaś Heller pod nazwiskiem Zaborskiego Romana.

W czasie przeprowadzonej rewizji znaleziono w mieszkaniu oszustów pieczęcie podrobione, cyklotypy, spis poważniejszych osób tak z Krakowa jak i powiatu krakowskiego oraz listy składkowe, na które zdołali już pobrać od różnych osób znaczniejsze kwoty. Aresztowanych odstawiono do więzień sądowych.

Nieszczęśliwy wypadek czy zbrodnia

W nocy z 25 na 26 b. m. w osadzie Babin gm. niedźwiedzickiej, pow. baranowickiego z nieustalonych narazie przyczyn powstał pożar. Płonienie w jednej chwili objęły cały dom mieszkalny wobec czego o ratunku nie mogło być mowy. Po spełnieniu zabudowań okazało się, że w domu spłonęli również właściciel jego Konstanty Fielmanowicz wraz z żoną. Ponieważ Fielmanowicz sprzedał przed

kilku dniami dom i pieniądze miał przy sobie zachodzi podejrzenie, że krytycznej nocy dokonano na niego napadu rabunkowego i po zamordowaniu go z żoną dom podpalamo, w celu zatarcia śladów zbrodni.

Na miejsce wypadku wyjechały z Baranowicz władze śledcze, które prowadzą dochodzenie.

Dwóch drabów

w roli agentów policji

Onegdaj w nocy, do powracających ze spaceru panny Rozalji S. i towarzyszącego jej mężczyzny, podeszło na ulicy w Bydgoszczy jakichś dwóch drabów, którzy, przedstawivszy się za agentów policji śledczej, wezwali ich, aby udali się z nimi do komisariatu. Jakkolwiek, żądanie to dziwiło niezmiernie p. S. i jej towarzysza, jednak przypuszczając jakieś nieporozumienie, które w komisariacie się wyjaśni, postanowili nie opierać się „agentom” i pójść z nimi.

Jeden z osobników zabrał mężczyznę i udał się z nim naprzód w stronę miasta, drugi zaś wezwał p. S. do udania się z nim inną drogą, przeznaczoną — jak mówił — dla kobiet. Panna S. przebywając zaledwie od kilkunastu dni w Bydgoszczy, nie znała dobrze miasta i nie wiedziała którędy jej wypadło iść, więc szła z osobnikiem w stronę lasu bocianowskiego, w

tem przekonaniu, że idzie do komisariatu.

Gdy znaleźli się już w lesie, osobnik rzucił się na p. S. i dokonał na niej gwałtu, poczem zbiegł.

Powiadomiona przez p. S. o wypadku policja, przystąpiła do dochodzenia i już na drugi dzień wykryła sprawców i przyaresztowała. Nazwiska ich są jednak trzymane jeszcze w tajemnicy, aż do ukończenia śledztwa.

DZIŚ W
RADJO

Godz. 20,15
KONCERT
SYMFON.
BEETHOVENA

Legion

potępieńców
Oblakańcy

PHILIP MACDONALD

Przedruk
wzbroniony

ZEMSTA DETEKTYWA

(„THE WHITE CROW”)

autoryzowany przekład Janiny Sułkowskiej.

Nr. 76

Opowiedz wydarła z jego piersi westchnienie ulgi.

— Pojechałam za nią trop w trop, pułkowniku. Ale — w młodym głosiku zdźwiewał ton zawodu — nic się takiego nie zdarzyło... Pojechała do jednego nocnego klubu na Denman Street. Na szczęście mój kawaler był członkiem tego klubu, więc i mnie udało się tam dostać. Cóż kiedy wynik nie wart był zachodu. Mavis wypila jedną czarną, przetańczyła raz z jakimś facetem i powróciła do domu.

— Na pewno? — czoło Antoniego wyglądziło się i roz-pogodziło.

— Z wszelką pewnością... Wypadłam za nią z moim przyjaciелеm i wsiałam do drugiej taksówki... Jak przystało na szpiega... Wszła do domu. Czekalam pół godziny. Nie pokazała się. Wykombinowałam więc, że poszła spać.

— Prawdopodobnie — potwierdził Antoni. — Dobrze się pani spisała, panno Netto. — Wstał i stanął nad jej fotel. — Nie umiem pani wypowiedzieć, jak bardzo jestem pani wdzięczny. — Roześmiał się odruchowo. — Czy pani wie, że w pierwszej chwili, gdy pani wspomniała tego sztywnego człowieka, doznałem wstrząśnienia. Myślałem, że cały mój plan wzięł w łeb. Ale na szczęście, spostrzegłem się, że jednak tak źle nie jest. A nawet lepiej, niż było. Dzieki pani.

Uśmiechnęła się i zmieniła pozycję.

— Cieszę się bardzo, pułkowniku! Hihhi! To ja powinnam panu podziękować... Do licha! Wstąpię chyba do służby wywiadowczej, tak mi to zasmakowało.

Uśmiech Antoniego przeszedł w wyraz powagi. Patrząc na stojącą figurkę, rzekł:

— Tyle pani już dokonała, że ośmielię się poprosić o więcej... Ale tym razem będzie to coś zupełnie nudnego — Odpowiedziała uśmiechem.

— Bez obawy, pułkowniku! Mów pan!

— Chciałbym panią poprosić o zanotowanie tego, co podyktuję — rzekł Antoni. — Teraz. Odrazu. Pomimo późnej godziny. Te, co mi pani zakomunikowała, wróży na jutro pracowity dzień i — Zerwała się z fotela.

— Ależ owszem! — zawołała. — Jutro przepiszę to panu na maszynie i odeślę przed południem... Czy mogę tu usiąść? — Przysunęła się do biurka.

Antoni podał jej krzesło, papier i ołówek.

— Proszę mówić! — wykrzyknęła ze śmiechem. — Choćby jak najprędzej. Dla mnie nigdy nie jest za prędko!

Antoni nabił fajkę i zaczął dyktować, przechadzając się po pokoju. Archibald siedział koło ognia z papierosem w ustach, milczący i zasłuchany. Pochylona nad biurkiem jasna główka wydawała się w silnym świetle lampy prawie biała. Ołówek biegł po papierze łatwo i bez wysiłku.

Antoni rzekł:

— A więc proszę: „Notatki do memorandum 2, jako dalszego ciągu do NNr. 1 i 2”. To jest nagłówek, a teraz dalej: „Koniec mem. Nr. 1, wykazał nam, w jaki sposób został zamordowany Lines-Bower. W 2-gim memoryale odkryliśmy motywy zbrodni. Teraz pozostaje tylko dowiedzieć, kto był mordercą. W zbrodni brały udział dwie osoby. Jedną z nich, X., weszła i wyszła przez dach. Druga omówiona w mem. 2 jako A., osoba ściśle związana z

Lines-Bowerem, miała z nim stosunki w zakresie przynajmniej dwóch z jego trzech stron życia, które obejmowało: Dom, Biuro i Kulisy.

Antoni urwał i przez chwilę trwał w zamyśleniu. W pokoju panowała wielka cisza. W palenisku trzeszczały dopalające się szczapy drzewa, wyrzucając od czasu do czasu snopy iskier. Archibald poruszył się w fotelu. Siedząca przy biurku dziewczyna patrzyła zadumany wzrokiem na koniec ołówka.

Antoni wznowił przerwany marsz po pokoju.

— Proszę pisać dalej, od nowego wiersza. „Dla przyczyn, które zostaną podane później, niema narazie potrzeby zastanawiać się nad X-em. Przestał on już być ilością niewiadomą. Ale wątpliwem jest, czy zechce nam wskazać drogę do A. Postaram się przeto wykazać, że A. da się zdemaskować w inny sposób, niż przez pośrednictwo X”. Od nowego. „Podam swoją hipotezę w formie równania”. O, tak — czy pani rozumie?... Dzięki... Dalej:

„A. — komuś, kto był w poufnych stosunkach z Lines-Bowerem, z pewnością (b) w jego charakterze oficjalnym (biuro) i przypuszczalnie (c) w jego charakterze prywatnym (dom).

A. = mordercy, który, wszedłszy do pokoju normalnym wejściem, odwrócił uwagę Lines-Bowera od okna, przez które wszedł X.

A. = osobie, która miała niekrepowane prawo wstępu do gabinetu L.—B. J.:

A. = osobie, która wszedłszy do gabinetu zwykłym wejściem, wyszła tą samą drogą, a to w celu uspienia podejrzanych, którzy mogli ją widzieć wchodzącą”.

Od nowego wiersza, proszę. Następane zdanie w nawiasie. „(Uwaga. — Powyższe jest kwintesencją treści mem. 1. Dalszy stopień kwintensencji i otrzymamy poniżej):

(d. c. n.)

KRONIKA

SIERPIEŃ.

29

PIĄTEK

DZIS:
Sc. gł. ś.w. Jana Ch.
JUTRO:
Róży Limańskiej
Ws. słońca g. 4 m. 55
Zachód „ g. 18 m. 32

Osobiste

W dniu dzisiejszym powrócił z urlopu wypoczynkowego i objął urządowanie Naczelnik Wydziału Administracyjnego Urzędu Wojewódzkiego p. Aleksander Tymieniecki.

W dniu dzisiejszym powrócił z urlopu wypoczynkowego i objął urządowanie Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Weterynaryj Urzędu Wojewódzkiego p. inż. Zygmunt Szostak.

Wymiar podatku dochodowego

Przed kilku dniami łódzkie władze skarbowe rozpoczęły wysyłanie nakazów płatniczych do płatników podatku dochodowego za rok 1929, którzy złożyli zeznanie we właściwym terminie. Wszystkie nakazy doręczone będą do dnia 15 września. Płatnicy, którzy uznają, że zostali w wyniarze pokrzywdzeni będą mogli złożyć odwołanie do łódzkiej izby skarbowej przez właściwy urząd, do którego należą. (w)

Przedstawicielka fundacji Rockefellera w Łodzi

Przybędzie do Łodzi prof. uniwersytetu Yael (St. Zjednoczone) miss Taylor, przedstawić fundacji Rockefellera, celem za poznania się z działalnością i organizacją instytucji przeciwgruźliczej w Łodzi. (w)

Zapisy dla terminatorów

Magistrat wydał zarządzenie w sprawie zapisywania się do szkół zawodowych i ogólnokształcących terminatorów i pracowników w przemyśle, rzemiośle i handlu.

Zapisy trwać będą od 1 do 7 września w godzinach od 18 do 20 w poszczególnych szkołach zawodowych i ogólnokształcących. (b)

Kontrola rezerwistów

W poniedziałek obie PKU rozpoczynają kontrolę rezerwistów, którzy w myśl dodatkowego rozporządzenia dowódcy okręgu korpusu winni byli zgłosić się po odbiór kart powołania na ćwiczenia.

Kontrola dotyczy będzie nie tylko powołanych w roku bieżącym przy pomocy obwieszczeń publicznych, ale i tych, którzy mieli odbyć ćwiczenia w roku ubiegłym i z jakichkolwiek przyczyn ćwiczeń tych nie odbyli, a mieli się stawić w roku bieżącym.

Winni niestawienia się na ćwiczenia w terminie, karani będą z całą surowością według obowiązującej ustawy o obowiązku służby wojskowej. (b)

Nocne dyżury aptek

Dziś dyżurują następujące apteki: G. Antoniewicz (Pabjanicka 50), K. Chądzyński (Piotrkowska 164), W. Sokolewicz (Przeazd 19), R. Rembieliński (Andrzeja 28), J. Zundelewicz (Piotrkowska 25), M. Kasperkiewicz (Zgierska 54), S. Trawkowska (Brzezińska 56) (p)

Spółka Szewców

w Łodzi,
ul. Piotrkowska 79, tel. 158-38
poleca:
SKÓRY — HURT i DETAL
specjalność:
detailedna sprzedaż **wełnek trwałych na wodę, jak również skóry trwałe do pomp.** 263

Nieporozumienie między Związkiem Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych a duchowieństwem zostało zlikwidowane

List otwarty senatora St. Nowaka do duchowieństwa

Przed kilku tygodniami była głośną sprawą odezwy Episkopatu katolickiego w Polsce, który, nawiązując do przebiegu ostatniego zjazdu delegatów Związku polskiego nauczycielstwa szkół powszechnych w Krakowie, zarzucił Związkowi „walkę z religijnością w nauczaniu i wychowaniu

z k o l n e m”. Również napiętnował postulat Związku, wypowiedziane na zjeździe jako „bezbożne i wrogie kościołowi katolickiemu, a zgubne dla narodu i państwa”. „Hasło” powstrzymało się w tej sprawie od wypowiedzenia swych uwag, będąc przekonane, że

zaszło jakieś nieporozumienie, które zostanie wyjaśnione. Istotnie. Onegdaj ogłosił prezes Związku polskiego nauczycielstwa szkół powszechnych, sen. Stanisław Nowak, list otwarty do Episkopatu.

W liście tym stwierdza on kategorycznie, że zjazd odrzucił z górami 90 proc. głosów wniosek w sprawie szkoły świeckiej, przyczem przeciw wnioskowi imieniem zarządu wystąpił jeden z wiceprezesów Związku.

List otwarty stwierdza dalej, że Związek w programie swej działalności nie przewiduje walki z religią, Kościołem i duchowieństwem i walki tej nigdy nie prowadził.

„Związek — kończy sen. Nowak — jako organizacja zawodowa i apolityczna przez 25 lat swego istnienia szeń drogą jasną i prostą w szczytnej idei wychowania obywatelskiego”.

W ten sposób sprawa, która wywołała z różnych stron różnej treści komentarze,

została wyjaśniona. Zawsze byliśmy przekonani, że nieporozumienie między duchowieństwem a nauczycielstwem polegało na mylnych informacjach osób, usiłujących poróżnić dwa odłamy, wychowujące dotąd harmonijnie i zgodnie najszersze warstwy.

Likwidacja zatargu jest korzystną przedewszystkiem dla samego społeczeństwa polskiego, które tak dla duchowieństwa, jak i owocnej pracy nauczycielstwa żywi szacunek i wdzięczność. (lk)

Na ćwiczenia

Dziś i jutro winni stawić się do PKU—2 (Jerzego 2) rezerwiści roczników 1906, 1905, 1902, 1904, 1901, 1899 zamieszkałi na terenie komisariatów policji 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13, 14.

Stawienictwo obowiązuje szeregowych rezerwy wspomnianych roczników z piechoty, czołgów, kawalerji, samochodów pancernych, służby intendentury, służby zdrowia i żandarmerji, oraz st. szeregowców rocznika 1904 i wszystkich podoficerów wyżej wspomnianych roczników, z artylerji górskiej, ciężkiej, najcięższej i polowej.

Stawić się należy w PKU o godz. 10 rano z książeczką wojskową i kartą „mob”. (b)

W nadchodzącą niedzielę całe społeczeństwo łódzkie da wyraz swemu oburzeniu, przeciw zbrodniczym zakusom Niemiec na ziemi polskiej.

Wzywamy wszystkich rzemieślników do stawienia się ze swemi rodzinami na Placu Wolności o godz. 12 w południe. Niech nie braknie żadnego z nas w szeregach pochodu, aby dowieść bezczelnym sąsiadom zachodnim, że ani piędzi naszej ziemi, zroszonej obficie najczystsza krwią polską, nie damy tknąć krzyżackiej łapie! Wara od polskich granic!

Zarząd T - wa Rzemieślniczego „Resursa” w Łodzi.

Związek Oficerów Rezerwy Województwa Łódzkiego stwierdza, że zakusy ze strony niemieckiej na ziemi Rzeczypospolitej Polskiej podważają pokój świata.

My oficerowie rezerwy jesteśmy zawsze gotowi do obrony granic Państwa i stanowczo przeciwstawimy się ostatnim niemieckim wystąpieniom uzewnętrznionym w prowokacyjnej mowie ministra Treviranusa a godzącym w Polskie Pomorze.

Oświadczamy, że ziem polskich będziemy bronić do ostatniej kropli krwi.

Zarząd Związku wzywa wszystkich członków do wzięcia udziału w anty-niemieckiej manifestacji w dniu 31 sierpnia b. r. zbiórka na Placu Wolności koło ratusza pod zegarem godzina 12.

ODEZWA OBYWATELE I OBYWATELKI M. ŁODZI!

Odwieczny wróg Polski, Prusak, wyraźnie dąży do zakłócenia pokoju i do oderwania od Macierzy odzyskanych w krwawym trudzie Ziemi Polskich.

Każdy, komu droga jest całość Polski, komu drogi jest pokój, winien przybyć na

WIEC MANIFESTACYJNY

który staraniem podpisanych organizacji społecznych odbędzie się **W NIEDZIELĘ, 31 SIERPNIA R. B. NA PLACU WOLNOŚCI.** Zbiórka całego społeczeństwa naszego miasta o godz. 1 w południe. **NIECHAJ O POTĘŻNY PROTEST WSZYSTKICH WARSTW LUDNOŚCI POLSKIEJ ROZBIJĄ SIĘ ZAKUSY PRUSAKA.** **ŁÓDZ, MIASTO PRACY, HARTU I KRWAWEGO ZNOJU I TYM RAZEM DOWIEDZIE, ŻE PRAGNĄC POKOJU — GOTOWA JEST ODEPRZEĆ WSZELKIE ZAKUSY NA CAŁOŚĆ RZECZYPOSPOLITEJ!**

Za Komitet Organizacyjny:

- 1) Związek Obrony Kresów Zachodnich; 2) Zw. Legionistów Polskich; 3) Zw. Polskiej Organizacji Wojskowej (P. O. W.); 4) Zw. b. Zarzewików; 5) Zw. Strzelecki; 6) Zw. Inwalidów Wojsk Polskich; 7) Federacja b. Obrońców Ojczyzny; 8) Rada Grodzka B. B. W. z R.; 9) Tow. Przyjaciół Strzelca; 10) Zjednoczenie Narodowe Mocarnej Polski; 11) Stow. Rezerwistów i b. Wojskowych; 12) Związek Oficerów Rezerwy; 13) Zw. Podoficerów Rezerwy; 14) Zw. Harcerstwa Polskiego; 15) Liga Mocarstwowego Rozwoju Polski; 16) Polski Czerwony Krzyż; 17) Polski Biały Krzyż; 18) Zw. Pracy Obywatelskiej Kobiet; 19) Weterani 1863 r.; 20) Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej; 21) Liga Inwalidów Wojsk Polskich; 22) Liga Morska i Rzeźna; 23) Rada Okręgowa Polskich Zw. „Praca” w Łodzi; 24) Stow. Rzemieślników „Resursa”; 25) Polski Zw. Zawod. Pracowników Inst. bezp. Społ.; 26) Zrzeszenie Sędziów i Prokuratorów; 27) Korporacja Przemysłu Kominiarskiego; 28) Stow. Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijańskich; 29) N. P. R.—Lewica; 30) Polskie Zw. Gospodarcze Pracown. Przemysłu Włókienniczego; 31) Izba Rzemieślnicza w Łodzi; 32) Zw. Nauczycieli Szkół Powszechnych; 33) Zw. Naucz. Szkół Średnich; 34) Zw. Naucz. Szkół Zawodowych; 35) Tow. Naucz. Szkół Średnich i Wyższych; 36) Stow. Naucz. Chrześcijań; 37) Zw. Młodzieży Polskiej; 39) Zrzeszenie Teatrów Świątecznych

- Wojew. Łódzkiego; 39) Rada Okręgowa Pracown. Umysłowych; 40) Stow. Młodzieży Pracującej „Orle”; 41) Chrześcijański Zw. Młodzieży Pracującej „Odrodzenie”; 42) Syndykat Dziennikarzy w Łodzi; 43) Chrześcijański Uniwersytet Robotniczy; 44) Stow. Polskich Kupców i Przemysłowców; 45) Stow. Drobnych Kupców i Przemysłowców; 46) Stow. Urzędników Skarbowych; 47) Stow. Urzędników Państwowych; 48) I Stow. Włościan Niezamożnych z 1907 r. ul. Pomorska 18; 49) Zw. Kolejowców Polskich Rzeczyposp. Oddział w Łodzi; 50) Zw. Urzędników Kolejowych Rzeczyposp.; 51) Zw. Zawod. Kolejarzy Oddz. w Łodzi; 52) Zw. Drużyn Konduktorskich Oddz. w Łodzi; 53) Zw. Zawod. Maszynistów Oddz. w Łodzi; 54) Kolejowe Przysposobienie Wojskowe; 55) Stow. Urzędników Poczty i Telegrafów; 56) Zw. Niższych Pracown. Poczto - Telegraficznych; 57) Stow. Urzędników Sądowych; 58) Stow. Niższych Pracown. Państw.; 59) Stow. Robotników Chrześcijań; 60) Zarząd Główny Rady Okręgowej Chrześcijańskich Zw. Zawodowych; 61) Zw. Zawod. Techników Przemysłu Włókienniczego i Zawodów Pokrewnych w Państwie Polskiem — Centrala w Łodzi; 62) Tow. Bratniej Pomocy Studentów Wolnej Wszechnicy Polskiej Oddział w Łodzi.

Protest Łodzi

przeciwko zbrodniczym zakusom niemieckim

OBYWATELE!

Bezczelne wstąpienie germanskiego ministra Treviranusa, sięgającego chciwymi łapami po ziemię odwiecznie naszą, zmuszą społeczeństwo polskie do czujności i gotowości.

Odwieczny nasz wróg powrócił do starych swych metod podstępny i gwałtu.

Dzisiaj kłamstwem stara się świat przekonać, że Pomorze winno być skazane na wynarodowienie, aby mógł utrzymać swe panowanie w Prusach Wschodnich.

Jutro swym butem teutońskim będzie chciał stanąć w odwiecznie polskim grodzie — **P o z n a n i u.**

Dość tego!

Treviranus otwarcie i cynicznie dowiódł światu, że ustępstwa czynione Niemcom przez 11 lat doprowadziły do groźby nowej pozołgi światowej.

Byliśmy i jesteśmy narodem najbardziej miłującym pokój.

Ale na groźby pruskie odjowiedź mamy jedną:

„JEŻELI CHCECIE SIĘ UTUCZYĆ NOWĄ GRABIEŻĄ ZIEMI POLSKICH — TO CHODZCIE I SPRÓBUJCIE — A NAPEWNO PRZYWITAMY WAS, JAK NA ŻÓLNIERZY MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO PRZYSTAŁO.

LAPY SOBIE POPARZYCIE.

ALE PAMIĘTAJCIE, ŻE I MY WÓWCZAS NIE BĘDZIEMY ZWIĄZANI TRAKTATAMI I WYRWIEMY Z WRAŻEJ PA-SZCZĘKI WARMJĘ, MAZURY I RESZTĘ SŁASKA — TO Z CZEGOSMY W IMIE

UMIŁOWANIA POKOJU ZMUSZENI BYLI W SWOIM CZASIE ZREZYGNOWAĆ.

Trzydzieści milionów Polaków czeka na skinienie Wodza, który stworzył armję, wywalczył Niepodległość, rozgromił hordy bolszewickie, kiedy sięgnęły po Polskę i TAK SAMO ROZPRAWI SIĘ Z NAJAZDEM NIEMIECKIM JAKIM GROZI TRE-VIRANUS!

OBYWATELE!

Dla zmanifestowania niezłomnej, zgodnej woli polskiej nieustępowania ani piędzi ziemi —

dla udzielenia publicznej odpowiedzi pruskim burzycielom pokoju światowego — **WSZYSTYCIE NA PLAC WOLNOŚCI W NIEDZIELĘ, DNIA 31 SIERPNIA O GODZ. 13-ej!**

Niech żyje Potężna Rzeczypospolita Polska!

Niech żyje Prezydent Rzeczypospolitej

Profesor Ignacy Mościcki!

Niech żyje Zwycięski Wódz Narodu

Marszałek Józef Piłsudski!

Związek Legionistów Polskich w Łodzi

Związek POW - iaków, Koło w Łodzi.

Łódź, w sierpniu 1930 r.

Zarząd Stowarzyszenia Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijań w Łodzi prosi, aby wszyscy Członkowie Stowarzyszenia wzięli jaknajliczniejszy udział, w niedzielnym proteście, celem zmanifestowania, że Obywatele Polscy zdają sobie sprawę z nikczemnych manipulacji niemieckich i gotowi są do obrony swoich interesów w każdej chwili.

Bandyci i świętokradcy

przed Sądem Okręgowym w Łodzi

Złoczyńców skazano na kilkuletnie ciężkie więzienie

Od połowy kwietnia 1929 r. do Urzędu Śledczego w Łodzi wpłynęło kilka meldunków o dokonaniu w różnych osobach niezwykle zuchwałych kradzieży przez nieznanymi sprawców, przyczem podano, iż napastnicy działają w maskach i z bronią w ręku.

W nocy z dnia 13 na 14 kwietnia roku ubiegłego do kościoła Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny dostali się przy pomocy włamania jacyś sprawcy i skradli parę sznurów koralu, oraz rozbiwszy skarbonki zabrali całą znajdującą się w nich zawartość. W niespełna w dwa miesiące później do tegoż kościoła znów dobrali się jacyś włamywacze i skradli dwie skarbonki oraz naczynia, służące do przechowywania Najświętszego Sakramentu.

Na jesień 1929 roku t. j. w nocy z dnia 22 na 23 października do sklepu jubilerskiego Judki Bursztyna przy ul. Zgierskiej 50, wtargnęło kilku zamaskowanych i uzbrojonych w rewolwery bandytów, którzy zrabowali 24 zegarki i inne przedmioty.

Następnie w nocy z 4 na 5 listopada tegoż roku do Spółki Łowieckiej przy ul. Piotrkowskiej 114 przy pomocy włamania dostali się złodzieje i skradli 12 sztuk rewolwerów, 1000 naboju rewolwerowych oraz 750 zł. gotówką.

Wreszcie dnia 28 listopada roku ub. do mieszkania jubilera Bejrysty przy ul. Limanowskiego 12 wtargnęło kilku uzbrojonych w rewolwery bandytów usiłując dobrać rabunku, lecz czynu tego nie dokonali, gdyż żona napadniętego wybiła szybę w oknie i zaalarmowała sąsiadów.

Śledztwo doprowadziło do aresztowania wszystkich sprawców napadów oraz kilku osobników, którzy nabywali od bandytów skradzione rzeczy.

W dniu wczorajszym sprawa ta znalazła się na wokandzie Sądu Okręgowego w Łodzi. Na ławie oskarżonych zasiadli dwaj bandyci 19-letni Władysław Olszewski i 18-letni Zygmunt Maciejewski oraz paserzy 17-letni Józef Borczyński, 18-letni Józef Twardowski, 49-letni Adolf Fajfer i 29-letni Henryk Rogala.

Rozprawie przewodniczył sędzia Kozłowski w asystencji sędziów Halickiego i Natkesa. Oskarżał prokurator Suski.

Obronę wnosili adv. Lilker (obr. Borczyńskiego), apl. adv. Apt (obr. Olszewskiego) i apl. adv. Stomnicki (obr. Twardowskiego).

Na przewodzie sądowym oskarżony Władysław Olszewski przyznał się jedynie do popełnienia jeden raz świętokradstwa, nie przyznał się natomiast do brania udziału w bandzie oraz w napadach rabunkowych.

Drugi oskarżony Zygmunt Maciejewski przyznał się do wszystkich zarzucanych mu czynów, przyczem wyjaśnił, iż wspólnie z zabitym bandytą Dałkiem zawiązali bandę, która miała na celu dokonywanie rabunków. O swoim kompanie Maciejewski wyraził się, iż Olszewski był wtajemniczony w drobniejsze ich sprawy, gdyż jest za mało inteligentnym, aby mógł być członkiem bandy.

W sprawie kradzieży broni w Spółce Łowieckiej Maciejewski wyjaśnił, że część skradzionych rewolwerów sprzedali zaś

sobie pozostawili po 3 rewolwery, które służyły im do napadów rabunkowych.

Oskarżeni Borczyński, Twardowski, Fajfer i Rogala, którym akt oskarżenia zarzuca nabywanie rzeczy z wiedzą, iż pochodzą one z kradzieży, do winy się nie przyznali i wyjaśnili, że przedmioty, jak to: zegarki, rewolwery, nabyli od Maciejewskiego bezpośrednio lub też drogą pośrednią, lecz nie wiedzieli zupełnie o tem, że rzeczy te pochodzą z kradzieży i rabun-

ków.

Po zbadaniu świadków oraz przemyśle stron Sąd wydał wyrok, mocą którego Zygmunt Maciejewski został skazany na 6 lat ciężkiego więzienia, a Władysław Olszewski na 3 lata ciężkiego więzienia obaj z pozbawieniem praw, Józef Borczyński i Józef Twardowski po 2 tygodnie aresztu bezwzględnie, zaś Adolf Fajfer i Henryk Rogala po 50 zł. grzywny. (p)

12 godzin w obliczu śmierci

Straszne chwile zaszypanego w studni pracownika

W dniu wczorajszym w Brzezinach majster studniarski Franciszek Krakowiak przy budowie studni został zaszypany ziemią na głębokości około 20 mtr. Starostwo natychmiast wezwało pogotowie straży ogniowej w Łodzi, które przybyło na czele z Komendantem p. Dr. Grohmanem. Po wielkich trudnościach udało się wydo-

być Krakowiaka, który wyszedł bez szwanku.

Akcja ratownicza trwała od godz. 1-szej popołudniu do 1-szej w nocy.

W związku z tym wypadkiem p. Starosta Tułcki, wystosował pismo do p. D-ra Grohmana z podziękowaniem za gorliwie przeprowadzoną akcję ratowniczą.

Morderstwo pod Tomaszowem

Bratanek zamordował kuzyna

W dniu wczorajszym urząd śledczy w Łodzi, otrzymał telefonogram z komendy policji w Brzezinach o strasznym morderstwie dokonanym we wsi Kaczka pod Tomaszowem, gdzie zbrodni dokonał bratanek na wuju.

We wsi Kaczka pod Tomaszowem, już od dłuższego czasu zamieszkiwał niejaki Antoni Pecyna w majątku otrzymanym w nagrodę od cara Mikołaja II za pełnienie służby ochotniczej przez 25 lat, przez brata jego Stefana, zmarłego przed 8 laty.

Do majątku tego rościł sobie pretensje Andrzej Kubryń, mieszkaniec sąsiedniej wsi Luboszew, bratanek Pecyny z nieprawego łoża, który przypuszczał, iż po śmierci ojca otrzyma w spadku po nim wspomniany majątek.

Kubryń już od dłuższego czasu procesował się z Pecyną, lecz procesy stale przegrywał, wobec czego postanowił się zemścić.

Okolo godziny 9,30 wieczorem, gdy Pecyna po ciężkiej pracy położył się spać, Kubryń wtargnął do mieszkania swego wuja i zamordował go kilkoma uderzeniami kamieniem w głowę.

Po dokonaniu morderstwa, Kubryń wywłókł trupa zamordowanego przed dom, sam zaś położył się spać.

Powiadomiona o znalezieniu trupa policja, wkroczyła do mieszkania Pecyna, gdzie na pokrwawionym łóżku ujrzała śpiącego Kubrynia.

Badany przez policję Kubryń przyznał się do dokonania morderstwa z chęci zysku. (p)

Czy Łagiewniki

będą rozparcelowane?

Wiceprezydent Rapalski wyjechał w tej sprawie do stolicy

Jak wiadomo magistrat miasta Łodzi wkrótce przystąpi do rozparcelowania terenu Łagiewnik, który został przez miasto nabyty, celem urządzenia tam stałego osiedla zdrowotnego.

Po dokonaniu wszystkich przedwstępnych studjów i planów, rada miejska przystąpiła wniosek w sprawie zwrócenia się do odnośnych władz, celem zniesienia z tego terenu ochrony leśnej, krepującej miasto w rozparcelowaniu osiedla.

W związku z tą uchwałą, magistrat zwrócił się do urzędu wojewódzkiego, który zdecydował znieść ochronę lasu tylko dla połowy terenu, mającego być rozparcelowanym.

Na jednym z ostatnich posiedzeń magistrat postanowił od decyzji urzędu wo-

jewódzkiego odnieść się do Ministerstwa Rolnictwa.

W międzyczasie Ministerstwo Rolnictwa wydelegowało do Łodzi kierownika departamentu, który na miejscu zbadał stan rzeczy.

Niezależnie od tego udał się w dniu onegdajszym do Warszawy wiceprezydent Rapalski wraz z inż. Brzozowskim.

Wiceprezydenta Rapalskiego przystąpił nacelnik departamentu ochrony leśnej przy Ministerstwie Rolnictwa, radca Jaworski, który przyrzekł p. wiceprezydentowi Rapalskiemu, wszelkie jego motywy przedstawić ministrowi i ze swej strony wydać w tej sprawie jaknajlepszą opinię, celem zwolnienia terenu Łagiewnik w całości z ochrony leśnej. (p)

Zderzenie wozu z tramwajem

Wczoraj w godzinach popołudniowych, ulicą Gdańską jechała jednokonna furmanka w stronę ulicy Radwańskiej. W momencie, gdy wóz ten znajdował się przy zbiegu ulic Gdańskiej i Zielonej, z ulicy tej wyjechał tramwaj linii 17 i całą siłą najechał na wóz znajdujący się na szynach. Wskutek silnego zderzenia, wóznicza Czerwiński, zamieszkała przy ulicy Sosnowej 11 spadł z wozu i uległ ciężkim potłuczeniom, koń zaś został poważnie poraniony. Przeprowadzone dochodzenie, przez 4 komisariat policji ustaliło, iż winę ponosi Czerwiński, który jechał po szynach tramwajowych. (p)

12-letni chłopiec

pod kołami autobusu

W dniu wczorajszym przed domem na ulicy Sienkiewicza 1, przejechany został przez autobus, prowadzony przez szofera Władysława Wójcika, zamieszkałego w Brzezinach przy ulicy Warszawskiej 10, 12-letni Zygmunt Wiśniewski (Marysińska 24). Lekarz pogotowia ratunkowego, stwierdziwszy u niefortunliwego złamanie podudzia i wstrząs mózgu, przewiózł chłopca w stanie ciężkim do szpitala Anny Marii. Nieostrożnemu szoferowi policja spisała protokół. (p)

TEATR I SZTUKA

TEATR MIEJSKI.
TRUPA WILEŃSKA.

Dziś o godz. 8,45 wiecz. „Golem” H. Leiwika.

Jutro w sobotę 3 przedstawienia:
o godz. 12 w poł. po cenach od 50 gr. do 2 zł. „Snylok” W. Shake-speara,
o godz. 4 popołudniu po cenach popularnych „Kidusz Haszem”.

o godz. 9 wieczorem „Golem” H. Leiwiga.

W niedzielę ostatnie 2 pożegnalne przedstawienia:
o godz. 4 popołudniu po cenach popularnych „Opowieść o Herszlu z Ostropola”.

o godz. 8,45 wiecz. „Golem”.

Bilety do nabycia w kasie zamawiań Piotrkowska 74 od 10 rano do 7 wieczorem bez przerwy.

CO USŁYSZYMY DZIS PRZEZ RADJO

PROGRAM ROZGŁOSNI ŁÓDZKIEJ
POLSKIEGO RADJA.

Sobota, dnia 30. sierpnia 1930 roku.

ŁÓDŹ: 11,58—12,05. Sygnał czasu z W-wy i hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie. 12,05—13,15. Muzyka z płyt gramof. Gramofon i płyty z f. A. Klingbeil, Łódź, Piotrkowska 160. 13,15—13,20. Odczytanie programu dziennego i repertuar teatrów i kin. 13,20—15,50. Przerwa. 15,50—16,15. „Lot i Gruta” wygłosi prof. St. Sumiński (tr. z W-wy). 16,15—16,20 Wiadomości Tow. Kooperatystów (tr. z W-wy). 16,20—17,10. Muzyka z płyt gramofonowych (tr. z W-wy). 17,10—17,35. Kącik artystyczny L. S. G. (tr. z W-wy). 17,35—18,00. „Skryżynka pocztowa” — koresp. bież. omówi dr. Marjan Stępowski (tr. z W-wy). 18,00—19,00. Transmisja z Krakowa programu dla dzieci. a) 18,00 „Teatr w lesie”, Bronisława Dąbrowskiego, b) 18,30 Koncert. 19,00—19,20. Rozmaitości. 19,20—19,30 Komunikat Szkolny P.A.T. 19,30—19,45. Feljeton p. t. „Wycieczka do Asyżu” wygłosi p. Cozary Jellenta (tr. z W-wy). 19,45—20,00. Kom. Izby Przem. Handl. w Łodzi, program na dzień nast. komunikaty i sygnał czasu z W-wy. 20,00—20,15. Praswy Dziennik Radiowy (tr. z W-wy). 20,15—22,00. Koncert popularny z Do liny Szawaj. Wykonawcy: Ork. Filharm. Waraz. i solista. 1) Gosstowt: Polonez: „Zycielwy” — 2) Czajkowski: Kaprys włoski. 3) Weber: Zaproszenie do tańca. 4) Kotelbey: Pogoda. 5) Pa derewski: Menuet. 6) Solista. 7) Werdi: Fantazja na tem. z op. „Traviata”. 8) Solista, 9) Jan Strauss: Walc „Nad modrým piękny Dunajem”. 10) Sonnenfeld: Oberok fantastyczny. 11) Sousa: Marsz „Pod gwiazdzistym sztandarem”. 22,00—2,15. Feljeton p. t. „Morskie kamyczki” wygłosi red. Leopold Marszałk. 22,15—24,00. Komunikaty: meteor., polie., sport., oraz muzyka taneczna z rest. Polonia — Palace — Hotel w Warszawie.

DZWIĘKOWY

Dziś i dni następnych!

Dziś i dni następnych!

Film dźwiękowy

KOBIETA i ŻYWIÓŁ

Dramat z życia rozbitków okrętowych odtworzony z całym realizmem dla wzroku i słuchu.

W rolach głównych:

Betty Compson,
Ryszard Barthelmes

Nadprogram

Słynni amerykańscy „Rewelarsi” w najnowsz. repert. i aktualn. z kraju.

Początek w dni powszednie o godz. 5 w soboty, niedzieli i święta o g. 2-ej.

„CAPITOL”.

„KOBIETA I ŻYWIÓŁ”.

Kobieta-Betty Compson — jest tancerką portową gdzieś na dalekiej wyspie mórz południowych, a co do „żywiół” to może być nim ogień, lub woda, bo jesteśmy świadkami pożaru na okręcie. Rolę męską tytułową odtwarza Ryszard Barthelmes. Porywa on dziewczynę ze spelunki portowej, jak to uczynił w „Dziwczęciu z Singapora”, jako kolega Alan Hale. To jest dopiero wstęp do dalszych przygód: następuje pożar okrętu, straszna męka pragnienia, ocalenie, nowa niezwykła przygoda na statku, gdzie wybuchł bunt marynaty, słowem istny kalejdoskop wrażeń egzotycznych w środowisku Józefa Conrada...

Na pierwszy plan pod batutę reżysera Johna Dillona wysuwa się Betty Compson. Jest to artystka o wyrazistej twarzy i ładnych, nieczystych rysach.

Ryszard Barthelmes jest „korsarzem”, który bierze w końcu rozbrat z dotychczasowym trybem życia, a w roli epizodycznej ukazuje się młodzieńca Loretta Jung.

Wielki wybór wózków dziecinnych krajowych zagranicznych łóżek metalowych; wyścigaczki amerykańskie materace wyscielane oraz materace sprężynowe higieniczne „Patent” do meblowych łóżek podług miary nabyć można najtaniej i na najdogodniejszych warunkach w fabrycznym składzie

„DOBROPOL”

Łódź Piotrkowska 73
w podwórzu, tel. 1-58-61

HASŁO SPORTOWE

Hakoah wyjeżdża do Warszawy

Lódzki zespół futbolowy Hakoahu wyjeżdża jutro do Warszawy na zowdy towarzyskie z tamtejszą Makkabi. Obie drużyny żydowskie corocznie odbywają parę towarzyskich gier, przyczem dotychczas większą ilość zwycięstw posiadają Łodzianie. Sądząc z obiecaniej formy drużyny Hakoah powinien w Warszawie zwyciężyć.

Też rekordzista

Oryginalny rekord posiada futbolista Simon vel Szamaj vel Paweł czworga imion Cynamon, który będąc graczem łódzkiego Hakoahu podpisał nieprawnie zgłoszenia do Gwiazdy (Warszawa), Gedani (Gdańsk) i Makkabi (Warszawa).

P. Z. P. N. unieważnił owe 3 nieprawne zgłoszenia Cynamona i zawiesił go na 6 miesięcy w prawach gracza.

Po upływie 6-ciu miesięcy Cynamon zapewne znów podpisze szereg zgłoszeń.

26 razy mistrzem

Dwudziestosześcioletnim mistrzem swego kraju jest Wilen, znany lekkoatleta fiński, który w mistrzostwach swego kraju zdobył 26 razy tytuł mistrza w biegu na 400 m. i w konkurencjach z płotkami. Jeśli dodać do tego, iż Wilen wielokrotnie brał udział w sztafetach mistrzowskich swego kraju, to można stwierdzić, iż tytuł mistrzowski przypadł w udziale Wilenowi na wet 42 razy.

Cejzik trenerem

Wszeczstronny lekkoatleta K. S. Polonji — Antoni Cejzik, wielokrotny mistrz i rekordzista Polski w wielobojach, opuszcza szeregi czynnych sportowców — amatorów, obejmując posadę trenera PZLA. W najbliższym tygodniu udaje się on do Bydgoszczy, żeby trenować tamtejszych zawodników.

Wskutek przejścia Cejzika do obozu zawodowców sport Polski traci najpracowitszego zawodnika, który w latach 1924—1930 był bohaterem każdych większych zawodów. Z drugiej strony polska lekko-atletyka zyskuje doskonałego instruktora, rozmiłowanego w sporcie i obdarzonego wielkimi zdolnościami pedagogicznymi.

Możemy być dumni, iż doczekaliśmy się trenera Polaka, który potrafi skutecznie pracować tam, gdzie dotychczas angażowani byli cudzoziemcy.

Piękny start strzelców łódzkich w centralnych zawodach P. W.

W pierwszym i drugim dniu centralnych zawodów strzeleckich we Lwowie dla członków org. i stow. p. w. strzelcy łódzcy odnieśli wspaniały sukces, zdobywając szereg pierwszych miejsc zarówno w konkurencjach zespołowych jak również w strzelaniach indywidualnych. Udział w tym ogólnopolskim przeglądzie najlepszych sił strzeleckich z różnych org. przysposobienia wojskowego bierze przeszło 150 zawod. i 50 zawodniczek.

Z okręgu łódzkiego startuje 10 m. i 5 kobiet.

Wyniki osiągnięte w dn. 26 i 27 b. m. przedstawiają się następująco:

W strzelaniu zespołowym na 100 mtr. z broni wojskowej.

I m. D. O. K. Łódź — pkt. 372.

II m. D. O. K. Kraków — pkt. 362.

III m. D. O. K. Grodno — pkt. 352.

Zespół łódzki wystąpił w składzie: Klimkiewicz, Stankiewicz, Jungowski.

I m. Łódź — pkt. 220.

II m. Lublin — pkt. 201.

III m. Poznań — pkt. 187.

W zespole łódzkim brali udział: Kusz, Zakienicz, Pankiewicz.

W strzelaniu zespołowym z broni małokalibrowej na 50 mtr.

I m. Kraków pkt. 521.

II m. Grodno pkt. 511.

III m. Łódź pkt. 483.

Łódzki zespół wystąpił w składzie:

W strzelaniu indywidualnym z broni małokalibrowej na odległość 50 mtr.

I m. Bach (Przemyśl) — 190 pkt.

II m. Jeżowski (Przemyśl) — 186 pkt.

III m. Jungowski (Łódź) — 186 pkt.

W strzelaniu indywidualnym z broni wojskowej na odległość 100 mtr.

I m. Luhak (Grodno) — pkt. 132.

II m. Pańkow (Kraków) — pkt. 132.

III m. Klimkiewicz (Łódź) — pkt. 130.

W strzelaniu indywidualnym z broni wojskowej 200 mtr.

I m. Kusz (Łódź) — 91 pkt.

II m. Kałużny (Kraków) — 87 pkt.

III m. Bereźnicki (Lwów) — 85 pkt.

W strzelaniu zespołowym dla kobiet.

Broń małokalibrowa — odległość 50 mtr.

I m. Poznań — 471 pkt.

II m. Łódź — 441 pkt.

III m. Brześć — 362 pkt.

W strzelaniu indywidualnym zawodniczek łódzkie zajęły, czwarte miejsce świderska — 165 pkt., 5-e Polkowska — 160 — pkt. i 6-e Piątkówna 155 pkt.

Nie obliczono jeszcze wyników z dnia trzeciego.

Dotychczas w ogólnej punktacji prowadzi Łódź.

Japonki w Warszawie

Reprezentacja Japonki walczą z Polską 11 września w składzie następującym: 60 m. — Muraoko, Honjo, 100 m. — Hitomi, Watanabe, 200 m. — Hitomi, Honjo, 4x100 m. — Watanabe, Muraoko, Honjo, Nakanishi, Hamasaki, wdał — Hitomi, Watanabe, wwyż — Muraoko, Hamasaki, dysk — Hitomi, Watanabe, oszczep — Hitomi, Hamasaki.

Reprezentacja Polski będzie identyczną ze składem drużyny wicewiczej do Pragi.

Turniej o mistrzostwo Polski w piłce wodnej

W dniach 29, 30 i 31 b. m. rozegrany zostanie w Krakowie turniej piłki wodnej i mistrzostwo Polski. W turnieju wezmą udział następujące zespoły: pięciokrotny weteran — polowy mistrz Polski Makabi (Kraków), Cracovia, Hakoah — (Białsko), AZS — (Warszawa) i Unja — (Poznań).

Faworytami są drużyny Makabi, Hakoahu i AZS-u, który wystąpi w najlepszym składzie z Bocheńskim w ataku i Krachowicą w obronie.

Eliminacyjne zawody pań przed Igrzyskami w Pradze

Jutro i w niedzielę rozegrane zostaną zawody eliminacyjne lekkoatletek, zgromadzonych w obozie treningowym na Bielanach. Zawody te będą ostateczną i decydującą próbą, na podstawie której trener Klumberg ustali skład reprezentacji Polski na Igrzyska w Pradze.

W zawodach wezmą udział: Konopacka, Wojnarowska (obie AZS. Warsz.), Hulanicka, Walasiewiczówna, Schabińska II i Kalinowska (Grażyna), Kwaśniewska (LKS), Janowska (Sokół—Pabjanice), Lanżanka, Krajewska i Jasieńska (AZS—Poznań), Freinwaldówna (Makabi—Kraków), Lewinsonówna (Makabi—Wilno), Kilosówna (Kolejowe P. W.—Katowice), Orłowska Sikorzanka, Eckeblandówna (Różdziej—Szopienice), Kobielska (Polonia—Warsz.) Schabińska I (Legja).

Eliminacje powinny przynieść wyniki lepsze, niż mistrzostwa Polski, gdyż 4-tygodniowy trening w obozie doskonale wpłynął na formę zawodniczek.

Specjalną sensacją będzie start Walasiewiczówny, która, będąc w doskonałej kondycji, obiecuje sobie pobić w Pradze rekordy światowe w biegach na 60 m., 100 i 200 m. oraz w skoku wdał

Sukces Petkiewicza

Nasz znakomity biegacz zdobył II i III miejsce

W środę Petkiewicz startował w zawodach lekkoatletycznych w Helsingforsie w biegu na 5000 m. wraz z Nurmim i Virtanenem.

Przez cały czas prowadził Virtanen, a za nim biegli kolejno Petkiewicz i Nurmim. Polak już po przebiegnięciu 2 km. zaczął nieznacznie zostawać w tyle.

Na ostatnich 100 mtr. Nurmim Uyskawicz nym finiszem minął Virtanena i wygrał bieg w doskonałym czasie 14 m. 40,7 sek. o parę metrów przed swym rodakiem, który uzyskał czas 14 m. 41,5 sek. Petkiewicz przybył trzeci w czasie 15 m. 01 sek., bijąc 4-ch biegaczy fińskich.

Czas Petkiewicza jest o 2 sek. gorszy od rekordu Polski Kusocińskiego.

Następnego dnia Petkiewicz miał startować w biegu na 3000 m. wraz z Loukolą i Purjem.

W dniu 2 września nasz rekordzista ma wziąć udział w międzynarodowych zawodach w Berlinie.

HELSINGFORS, 28. 8. Dzisiaj Petkiewicz wziął udział w biegu 3000 metrów w ostatecznej konkurencji długodystansowców fińskich. Biegacz polski świetnie wytrzymał dystans i przybył na metę drugi, tuż za zwycięzcą Purjem — rekordzistą światowym na 3 km. Czas Purjega — 8,24,7. Petkiewicz osiągnął wynik w czasie 8,27,8, stwarzając nowy rekord polski.

Trzecie miejsce zajął młody Fin — Ischoło czasem 8,36,6.

Petkiewicz został natychmiast po zawodach zaproszony do Abo, gdzie startować będzie w sobotę w biegu 3000 mtr. w lokalnej konkurencji.

ZA JEDNE 20 GROSZY!

Handel uliczny w Łodzi rozwija się w amerykańskim tempie

Łódź, miasto wyteżonej pracy, olbrzymiego bogactwa i skrajnej nędzy poczynając od skutku kryzysu gospodarczego schodzić na psy.

Poważni kupcy, którzy w dobrych czasach handlowali manufakturą, dziś otwierają budki z wodą sodową lub sklepiki ze słodyczkami.

Wzmógł się również handel uliczny. Falanga sprzedawców różnego wieku, pochodzenia i płci

zachwala krzykliwie swą tandetę, wzmagając hałas uliczny.

Prawie we wszystkich rogach ulic „kwitną” sztuczne kwiaty i nęca wzrok owoce. Amatorzy obwarzanków są również zaspakajani, mimo że piekarń w Łodzi nie braknie.

Wielkim popytem cieszą się tanie zabawki, piszczące pocztówki, figurki tekturowe na sprężynkach, demonstrowane i zachwalane głośno przez sprzedawców. Humor uliczny wyławowuje się często w przemowach do publiczności.

— Za małe 20 groszy karta pocztowa z muzyką piszczącą, żeby pisać

o cemu było wesoło, poczucie rażno, a otrzymując cemu karte „śmiesznie”. Pomaga na miłość i na wszelkie zmartwienia.

Na ulicach nie tylko sprzedawane są przedmioty codziennego użytku, ale również i rzeczy frapujące, genjalne „wynalazki” praktyczne, mające na celu ułatwienie życia obywatelom. O wartości tych wynalazków historia milczy, grunt, aby handel szedł.

— Nie trzeba więcej wiązać i męczyć się. Tylko za 50 groszy aparat amerykański do wiązania krawatu. Tylko 50 groszy, a nie będzie straty czasu i nieprzyjemności.

Rozglądając się na wszystkie strony, czy policjant nie nadchodzi, sprzedawca zawiązuje i rozwiązuje krawat bez przerwy. Opodal inny „kupiec” podsuwa łatwym gęsiom plyn „wywabiający wszystkie plamy, nie niszczący materiału”. Lepiej jednak nie ryzykować. Niekiedy znów słowa sprzedawcy układają

się w rymy:

— Czy w dzień, czy w nocy, można bez niczyjej pomocy nawlec igłę. Tylko 30 groszy.

Demonstrowanie aparatu do cerowania pończoch odbywa się zazwyczaj w jakiejś wnęce muru lub pod bramą.

— Nawet najmniejsze dziecko, mężczyzna czy filozof, może za pomocą tego aparatu zacerować wedle upodobania, każdym kolorem, dziurę w skarpetce, pończosze albo innej rzeczy. Aparat w koprecie z dodatkowym opisem tylko 2 złote, w sklepie 20 złotych.

To dla szwaczek, kucharki bardziej interesujący uniwersalny aparat do lutowania, zalecany przez fachowca, dziurawiającego rondel sztydem.

— Można miszkę, rondel i brytanne każdą, bez roboty zalutować na fest. Nie potrzeba żadnej fatygi. Za jedne 20 groszy.

Odrębną gałąź handlu ulicznego stanowią wybrakwane książki. Sprzedawca obnosi literaturę, a co ciekawsza, to, że przeglądając tytuły najrozmaitszych bzdur, można natrafić na jakieś dzieło poczytne pisarza. Inna rzecz, że senniki egipskie i najgorsze zbiórki przebojów

kabaretowych cieszą się największym powodzeniem.

Późnym wieczorem i w nocy rej wodzą na ulicach czekający u drzwi nocnych lokali sprzedawcy świeżych kwiatów. Trudno się od nich opędzić, tak są nachalni. Przyczepiają się do przechodniów, tytułując „na oko”, jak popadnie.

Podsuwają kwiaty paniom idącym w towarzystwie panów lub stanowiący na stopniu taksówki kładą bukiety u nóg, zmuszając formalnie do kupowania. A w razie odmowy, można usłyszeć takie np. powiedzenie.

— Panie hrabio, więc co? Brak pieniędzy?

Sprzedawcy zresztą doskonale wyczuwają na kim mogą najwięcej zarobić i zreczenie wsuwają swój towar klientom, którzy nie gardzili w nocnych lokalach alkoholem. Interesy ulicznych handlarzy muszą jednak stać nienajgorzej, gdyż liczba ich nie maleje i mimo widocznej konkurencji „interes” idzie. O podatku obrotowym, ani dochodowym mowy nie ma.

Tak to ruchliwsze jednostki łódzkie przepychają się przez życie, stawiając czoło kryzysowi gospodarczemu.

Sami zarabiają i przechodniowi robią radość — za jedne 20 — 30 — 50 groszy

HASŁO ROLNICZE

Kredyty dla rolników a ceny zboża

Żniwa na całym obszarze Rzeczypospolitej są już zakończone. W większości ośrodków zbożowych przystąpiono już do omłotów. Należy więc przypuszczać że niebawem nastąpi większa podaż zboża z nowych zapasów.

Na moment ten rolnictwo nasze winno we własnym interesie zwrócić bacniejszą uwagę, aby przez nadmierną podaż zboża nie wywoływać na rynku obniżenia cen, które na rękę mogłoby być jedynie spekulantom.

Możność przeciwdziałania spekulacji miżkowej leży w rękach samego rolnictwa. Istnieją bowiem znaczne kredyty na t. zw. zastaw rejestrowy, ułatwiający rolnikom otrzymanie potrzebnych płynnych środków pieniężnych — bez wyzbywania się za bezcen zboża. Kwoty, przeznaczane przez Bank Polski na zastaw rejestrowy, łącznie z sumami, przewidzianymi jako kredyty dla drobnego rolnictwa, wynoszą łącznie pięćdziesiąt jeden milionów złotych, a więc mogą stanowić dla rolników pomoc bardzo poważną.

Uskutecznianie wypłat kredytów na zastaw rejestrowy będzie się odbywało za pośrednictwem poważnych instytucji bankowych. Należą tu: Bank „Kwilecki, Pofolki i S-ka” (trzy milj. zł.), Poznańskie Ziemianstwo Kredytowe (5 milj. zł.), Bank Ziemiański (6 milj. zł.), Bank Związku Spółek Zarobkowych (2 milj.), Centrala Rolników (milion), Państwowy Bank Rolny (16 i pół milj.), Polski Bank Komunalny (milion), Polski Bank Przemysłowy (milion), Pomorski Bank Rolniczy (milion), Poznański Bank Ziemian (3 milj.) i Wileński Prywatny Bank Handlowy (pół milj.). Kredytów dla drobnego rolnictwa będą udzielały: Bank Związku Spółek zarobkowych (3 milj.), oraz Centralna Kasa Spółek Rolniczych za pośrednictwem Państwowego Banku Rolnego (osiem milj.).

Wykorzystanie tych kwot kredytowych pozwoli rolnictwu na wyczekanie odpowiedniej chwili, kiedy można będzie odpowiednio korzystnie spieniężyć wyprodukowane zboże. Widoki na to są bardzo poważne. Tendencja na wielu zbożowych rynkach zagranicznych wzmacnia się ostatnio w sposób zupełnie wygrany.

W Danji np. dokonywano w ciągu ubiegłego tygodnia bardzo licznych transakcyj przeważnie żytem i jęczmieniem, a przy czyną tego większego ożywienia były doświadczenia z dni ostatnich, brzmiały dość pesymistycznie co do urodzajów w niektórych krajach, produkujących te gatunki zbóż, zwłaszcza zaś w Ameryce. Na rynkach zbożowych Austrii w dniach ostatnich również polepszyła się tendencja i ceny uległy stosunkowo znacznejwyżce.

Zmiana ta, zarówno jak i w Danji, wywołana została niezbyt pomyślnymi wiadomościami co do produkcji amerykańskiej, a przyczyniły się do niej i sprawozdania producentów austriackich, wykazujące, że ich pola dadzą w roku bieżącym urodzaj niższy od przeciętnego z kilku lat ostatnich. Na rynku szwedzkim również nastąpiła pewna zmiana, która pozwala przypuszczać, że i tam liczą się z możliwością wyższej cen. Zupełnie wyraźnie zwiększono kształtują się w Sztokholmie owoce wobec przewidywania słabego

urodzaju tego gatunku zboża.

W Estonji, jak dotąd, nie było żadnego zaofiarowania zboża miejscowego, młyni estońskie więc przystąpiły już do zakupów i do sprowadzania zboża zagranicznego, w tem oczywiście i polskiego. Znaczniejszy popyt na zboże ujawnił się wreszcie także i na Węgrzech, przy rów-

noczesnej tendencji zwykłej i przy przetrzymywaniu zboża przez producentów, mających nadzieję na dalszą wyżkę cen.

Taka sama mniej więcej sytuacja panuje i w innych krajach Europy. Należy więc liczyć się z możliwością wyższych cen i na naszych giełdach zbożowych. Rolnictwo powinno jednak współ-

działać z tą zwykłą samo, zachowując jak najdalej idącą ostrożność w spieniężeniu swych zbiorów.

Nie będzie to bynajmniej trudne wobec istnienia wyżej wspomnianych źródeł pomocy finansowej. „Dziś”-nej przez państwo.

Znaczenie tomasyny w uprawie roli

Uniwersalny nawóz dla zastosowania pod każdą roślinę

Wiadomo ogólnie, że gleba pod okopowe, a zwłaszcza pod buraki musi być w dobrej kulturze, czyli, że musi zawierać próchnicę, oraz dostateczną ilość składników mineralnych. Dostateczną ilość próchnicy, oraz niewielkie stosunkowo ilości fosforu, potasu i azotu dostarczamy glebie przez nawożenie obornikiem. Brakujące więc składniki odżywcze należy uzupełnić nawozami pomocniczymi. Pomijając w tym wypadku azot i potas, zawartość kwasu fosforowego w oborniku jest w stosunku do zapotrzebowania go przez buraki o wiele zamała.

Buraki, a szczególnie buraki pastew-

ne, bardzo są wrażliwe na brak kwasu fosforowego i wapna, a ponieważ służą one rolnikowi do zimowego przeżywania inwentarza, wskazane jest nawożenie tomasyną, zawierającą te składniki. Niejednokrotnie bowiem starano się uwidoczniać, że zwierzęta do racjonalnego rozwoju kości, szczególnie w młodym wieku, potrzebują znacznej ilości kwasu fosforowego i wapna.

Tomasyna zawiera łatwo, lecz wolno rozpuszczalny kwas fosforowy, wobec czego może być wysiewana na 2—3 dni przed wysiewem buraków z pewną gwarancją, że roślinki mogą pobierać ten składnik od pierwszej chwili swego roz-

woju, aż do końca wegetacji. Niewyczerpane zasoby kwasu fosforowego tomasyny pozostają w glebie, służąc roślinom następczo, co stwarza również dużą oszczędność.

Przeciętna dawka tomasyny na 1 ha winna wynosić 500—800 kg. przy dostatecznej ilości obornika plus 200 kg. saletry chilijskiej, oraz 500—800 kg. kainitu. Niezastosowanie tej proporcji, czyli za silne nawożenie azotowo-potasowe w stosunku do kwasu fosforowego, spowoduje coprawda silny rozrost buraka oraz liści, jednakowoż bez pożądanej korzyści. Burak pędzony azotem będzie kruchy, mało soczysty, o miernej zawartości cukru i przeważnie w środku pusty.

Dodatek np. 4 q. z tomasyny na 1 ha da nam wyżkę plonów o 4.400 kg. Pozostawiając i okopowem możemy nawozić tomasyną warzywo ogrodowe również z dobrym wynikiem.

Wszelkiego rodzaju kopusta biała, mordera itp. pod wpływem użycia tomasyny mocniej się zwija i główki lepiej się kształtują. Doświadczenia, przeprowadzone z nawożeniem tomasyną zagonów pod ogórki wykazały bardzo dodatni wpływ tego nawozu. Ogórki siejemy, nawożąc zagon ekskrementami ludzkimi, oraz mierzwą końską, jednakowoż celem złagodzenia zbyt intensywnego działania wytwarzającego się azotu, zaleca się dodatek tomasyny i soli potasowej. Jednostronne bowiem działanie azotu stwarza ogórki wodniste, w środku próżne i łatwo ulegające gniciu; natomiast racjonalne użycie tomasyny wadliwościom takim zapobiega.

Podobne działanie wywiera tomasyna na pomidory, wpływając dodatnio na jakość owoców, oraz przyspieszając ich dojrzewanie. Przeciętna dawka tomasyny pod warzywo licząc według ogrodowych przestrzeni wynosi 4—6 kg. na 100 qm.

Z podanych wywodów wynika, że tomasyna jest uniwersalnym nawozem fosforowym, który racjonalnie użyty zastosować można pod każdą roślinę.

Na jakich gruntach i jak uprawianych najlepiej obradzają zboża

Dla wiadomości rolników i ogrodników, którzy chcieliby swoje gospodarstwa prowadzić racjonalnie (co jest połączone ze znacznymi korzyściami), podajemy poniżej na jakich gruntach i jak uprawianych najlepiej obradzają zboża. Zauważamy, że na wymienionych gruntach otrzymuje się najpiękniejsze i najobfitsze plony, o czem nie wiedząc niektórzy rolnicy, dużo na tem tracą.

Żyto ozime na gruncie gliniasto-piaszczystym na rędzinie lekkiej i na suchym pulchnym. (Uprawa: na ugorze umiarkowanym, odrostkach koniczyny, lucerny i esparcety, na pastwiskach hurtowanych, po szporku wypasionym i na żywnych nowinach). Żyto jare na gruncie jak ozime. (Upr.: po roślinach okopowych).

Pszenica ozima na gr. gliniasto-próchnicowym przepuszczalnym, na rędzinach gliniastych, na piaszczysto-gliniastym i na czarnoziemiu gliniastym. (Upr.: na ugorze umiarkowanym). **Pszenica jara** na gruncie jak ozima (Upr.: po roślinach

okopowych i po wymarzej pszenicy lub rzepaku). **Pszenica orkisz** na gruncie jak poprzednie. (Upr.: na świeżym nawożeniu i po rzepaku).

Jęczmień ozimy: na gr. jak pszenica i na gliniastym przepuszczalnym. (Upr.: jak orkisz). **Jęczmień jary dwurzędowy**, nagi i orkiszowy: na gr. gliniasto-próchnicowym, napływowym i rędzinowym. (Upr.: po roślinach okopowych i rzepaku oraz na stawiskach i kompostach rozłożonych). **Jęczmień jary sześciorzędowy**: na gr. gliniasto-próchnicowym, gliniasto-piaszczystym, na czarnoziemiu i rędzinach lżejszych. (Upr.: jak jęczmień dwurzędowy).

Owies wczesny: na gr. jak jęczmień sześciorzędowy. (Upr.: jak jęczmień sześciorz., a także na szlamie i torfie, po lucernie i koniczynie oraz na nowinach łąkowych) **Owies późny**: na gr. jak jęczmień sześciorzędowy i na lżejszych średnio-wilgotnych. (Upr.: jak owies wczesny).

Największy sukces dźwiękowy

kinematografii polskiej

MORALNOŚĆ PANI DULSKIEJ

Przerobione nowe opracowanie dźwiękowe

wkrótce w „CAPITOLU”

Pszczoły

Gospodarzu — ile masz uli pszczelnych przy domu swoim? Jeżeli nie masz ani jednego, to powiedz mi dlaczego? Pszczoły nie zajmą ci dużo czasu, a jak się nauczysz koło nich dobrze chodzić, to zbierzesz nie mały pożytek. Na próbę postaraj się, abyś w tym roku pierwszych kilka uli postawił. Przez zimę przeczytaj sobie kilka książeczek pszczelarskich, kup sobie jeden ul na model i według tego modelu zrób sobie sam dwa, trzy ule; przez długie zimowe wieczory łatwo ci to przyjdzie. Na wiosnę kup zdrowe roje z dobrej pasieki, zasiej koło domu trochę traw miododajnych, a pierwszy rok pokaże ci, czy możesz z pszczół mieć pociechę.

Dają one miód, воск i roje, ale nie dość na tem. Przez przelatywanie z kwiatka na kwiatek przyczyniają się do zapładniania roślin i zwiększania urodzaju!

KINO-TEATR
RESURSA
UL. KILINSKIEGO 123

Dziś i dni następnych!
Arcydzieło filmowe o miłości zmysłowej i idealnej

Kobieta w płomieniach

Wzruszający dramat kobiety, ogarniętej płomieniem wszechpotężnej miłości, opanowanej zmysłami, przechodzącej ciernistą drogę niewolnicy życia.

W rolach głównych:
Olga Czechowa, Angelo Ferdynand, Ferdynand Alten, Aleksy Bondyrew

Następny program:
„Panna Elza”
W roli głównej: **Elżbieta Bergner**, przezwana „mistrzynią łez uśmiechów”
Początek seansów w dni powszednie o godzinie 5.20, 7.15, i 9; w dni świąteczne o godzinie 3, 5, 7 i 9

DŹWIĘKOWY TEATR ŚWIETLNY
„CASINO”
Dziś i dni następnych

Marzeniem dziewcząt karjera filmowa, limuzyny, upodobnienie się do Greta Garbo. Dokąd te marzenia prowadzą wskaże film dźwiękowo-spiwny p. t.

O CZEM ŚNIĄ DZIEWCZĘTA

Dramat wiecznego pożądania, kłamstwa i wiecznej miłości

W rolach głównych: czarująca **JÓZEFINA DUNN** i ulubieniec publiczności **WILLIAM HAINES**

NADPROGRAM:
Dodatek dźwiękowy Metro-Goldwyn-Meyer oraz aktualności krajowe.

Początek seans. o godz. 4.30, 6, 8 i 10 wieczór. — W niedziele poranki od godz. 12 do 3-ej ceny najniższe.

KINO-TEATR
PALACE
Dziś i dni następnych!
Wielki podwójny program!

I
Ulubieniec narodów **Harry Liedtke** w doskonałym komedjo-dramacie w 12 aktach p. t.
„NANON”

II
Petrojne Małżeństwo
Szampańska komedia w 8 aktach. Huragany śmiechu, tysiące dowcipów.

Muzyka M. Lidauera. — Ceny miejsc wszystkich po 1 zł. i 1 zł. 50 gr. Początek seansów codziennie o g. 4-ej pp., w soboty i niedz. o g. 12-ej w poł. Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 50 gr.

Do akt Nr. 1271—1930 r.
OGŁOSZENIE
Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, **KAZIMIERZ SUZIN**, zamieszkały w Łodzi przy ulicy Mielczarskiego Nr. 14, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 5 września 1930 roku od godz. 10-ej rano w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 154 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości należących do Hugona Strobacha i składających się z 3-ch biurk. dębowych, oszacowanych na sumę zł. 530.
Łódź, dnia 28 sierpnia 1930 r.
w/z Komornik **LEON WĄSOWSKI**

Do akt Nr. 1209—1930 r.
OGŁOSZENIE
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, **BRONISŁAW PINGIELSKI**, zamieszkały w Łodzi przy ul. Południowej Nr. 20, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 9 września 1930 roku od godz. 10-ej rano w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 190 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Augusta Friedricha i składających się z szafy do ubrania, oszacowanej na sumę zł. 550.
Łódź, dnia 21 sierpnia 1930 r.
Komornik: **BRONISŁAW PINGIELSKI**

ZAWODOWE KURSY KIEROWCÓW SAMOCHODOWYCH
FR. GRĘTKIEWICZA
ŁÓDŹ, Piotrkowska 111-tel. 175-35

KINO-TEATR 201
LUNA
Dziś i dni następnych!
Najznakomitsza para kochanków
Marja Corda
H. A. Schlettow
w pierwszej swej wspólnej kreacji, pięknym dramacie współczesnym
GRA
NAMIĘTNOŚCI
Wspaniała ilustracja muzycz. orkiestry symfon. pod dyrekcją Leona Kantora.
Ceny miejsc najniższe: od 1 zł. do 2 zł. Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 1 zł., w sob. i niedz. od 12 do 3-ej po poł. 50 gr. i 1 zł.

DŹWIĘKOWY KINO-TEATR
MIMOZA
ul. Kilińskiego 178

OSTATNIE 2 DNI
film dźwiękowy, p. t.

„Pieśń żywiołów”

W rolach głównych:
Gary Cooper, Lupe Velez, Louis Wolheim

Początek w soboty, niedziele i święta o godz. 3.30, w dni powszednie o godz. 5.30, 7.30, 9.15,

NASTĘPNY PROGRAM: „Prawo Meża” w rolach głównych: **Bille Dove i Rod La Rocque.**

KINO
„SŁOŃCE”
Napiorkowskiego 28

Dziś i dni następnych!
Wielki polski film p. t.
Uśmiech losu
Dramat serc w 12-tu aktach.
W rolach głównych:
Jadwiga Smosarska, Kazimierz Junosza-Stępowski
JÓZEF WĘGRZYN.

Następny program: „BIAŁE NOCE”
Orkiestra znacznie powiększona.
Ceny miejsc: Uozn. 30 gr., III m. 50 gr., II m. 75 gr., I m. 1 zł.
Pocz. w dni powsz. o godz. 5-ej, 7-ej i 9-ej, w sobotę o godz. 3-ej, w niedziele i święta o godz. 1-ej po poł.

Pierwszy dźwiękowy Kino-Teatr w Łodzi
„SPLENDID”
DZIŚ POWTÓRZENIE PREMJIERY!
Dramat samotnej kobiety, która marzy o sławie i miłości
Film dźwiękowy śpiewno-mówiony p. t.
„Jej chłopiec”
W ROLACH GŁÓWNYCH:
Ulubiona aktorka Ameryki, obdarzona żywiołowym temperamentem, śpiewaczka rewjowa
FANNY BRICE
ora-złotowłosa **EDNA MURPHY**
i uosobienie męskiej siły **GWYNN WILLIAMS**
Ceny miejsc: **1.—, 2.— i 3.—**
Początek seansów o godz. 6, 8 i 10 wiecz.

KINO
CZARY
Dziś i dni następnych!
Wspaniały podwójny program!

I
Niebieska myszka
Szampańska komedia w 10 aktach
W roli tytułowej **Jenny Jugo**

II
Złota ferma
Sensacyjno-cowbojski dramat w 10 akt
W roli tytułowej **Jack Holt**

CENY ZNIŻONE!
Na wszystkie miejsca po 50 gr. i 1 zł. Na pierwszy seans po 50 gr. Początek seansów codziennie o godz. 4-ej po poł., w soboty, niedziele o godz. 12-ej w poł.

Do
P.T. PRENUMERATORÓW
W razie późnego doręczenia lub nieotrzymania pisma prosimy P. T. Prenumeratorów zawiadamić administrację „H a s ł a” tel. 163-66.

Teatr świetlny PRZEDWIOŚNIE

Zeromskiego 74-76. Dojazd tramwajami 5, 6, 8, 9, 16, do rogu Kopernika i Zeromskiego

Ceny miejsc: 50, 75 gr. i 1 zł. Na I. seans wszystk. miejsca po 50 gr. Początek seans. o g. 4 pp., w niedz. i święta o 2 pp. Ostatni o g. 10 w.

DZIS I DNI NASTĘPNYCH
Potężny dramat odwiecznej gry zmysłów, to dzieje płomienniej miłości zakłóconej błachostkami, które jednak często rozstrzygają o szczęściu dwojga dusz w filmie p. t.

„GRZECH KUSI”

W rolach głównych:
subtelna **Norma SCHEARER**
i wielka tragiczka **GWEN LEE.**

Orkiestra symfoniczna pod dyr. p. A. Czudnowskiego.
NASTĘPNY PROGRAM: Uroczyste otwarcie sezonu rok 1930-31. Najpotężniejsze arcydzieło rox-filmu twórcy „WSCHODU SŁONCA” F. W. Murnau p. t. „CZTERECH DJABŁÓW”

Chorzy na, ruptury i różne kalectwa!!!

RUPTURY, jakoteż kalectwa nie wolno zaniedbywać gdyż skutki dla życia ludzkiego są bardzo niebezpieczne. Ruptura staje się wielką jak głowa ludzka i konewka spowodować może śmiertelne powikłania kiszek i gangrenę. Specjalne lecznicze bandaże ortopedyczne gumowe mojej metody usuwają radykalnie najniebezpieczniejsze i najzastarsze ruptury u mężczyzn, kobiet i dzieci. Na skrzywienie kręgosłupa, przeciw tworzeniu się garbów, leczn. gorsety ortopedyczne. Dla skrzywionych nóg i płaskich bolących stóp, wkłady ortopedyczne. Sztuczne nogi i ręce. Pończochy gumowe na żyłki na miarę.

Świadectwa pochwalne wystawili Prof. Uniwersyt.: Prof. Dr. R. BARĄCZ, Prof. Dr. J. MARISCHLER, Prof. Dr. B. KIELANOWSKI i wielu innych. Zakład ortopedyczny. Spec. I. RAPAPORT. ortoped. ze Lwowa, Łódź, ul. WOLCZAŃSKA Nr. 10, front, parter. Telef. 221-77

Przyjmuje od 9-13 i od 15-19.

UWAGA: Osobiście jawienie się chorych bezwarunkowo jest konieczne. Ubezpieczonych w Kasie Chorych m. Łodzi przyjmuje.

PODZIĘKOWANIE.

W. Panu Ortoped. Specjaliście J. Rapaportowi, ze Lwowa w Łodzi ul. Wólczńska 10, (front), dziękuję publicznie za umiejętne założenie specjal. bandaża na moją zastarzałą rupturę na którą byłem dwukrotnie operowany.

Z poważaniem
Dr. E. BERGHOF
lekarz

Teatr liter.-artystyczny „CHOCHLIK”

Kierownik artyst.-literacki **JERZY DARSKI**
ul. Sienkiewicza 40.

Dziś i dni następnych rewja p. t.

Najpiękniejsze są łodzianki

w 2 częściach (16 odsłonach)

Pióra: **M. Hemara, K. Toma, Wło-bora, A. Kruka** i innych

Udział biorą: PP. Żukowska, Grzybowska, Gorłówna, Darski, Szyn-dler, Boruński, Popławski, Niksarski, Girlsy oraz mała Brońcia.

W programie m. in.: Inscenizacja chińska: „O-saj-czu”, „Verax”, „Serce kobiety”, Nowe piosenki Lopka i wiele innych”.

Conferencier: Jerzy Darski. Reżyser.: W. Boruński i J. Darski. Orkiestra pod kierunk.: C. Kantora. Dekoracje: W. Nowakowski.

685 Codziennie 2 przedstawienia o godz. 7.30 i 9.30 wieczorem

Kasa teatru sprzedaje bilety od godz. 6-jej p.p. bez przerwy.

GIANAZJUM ŻEŃSKIE

C. WASZCZYŃSKIEJ

z pełnemi prawami państw. kat. A.

UL. ZIELONA NR. 15. TEL. 219-00

Kancelaria przyjmuje podania nowych kandydatek codziennie od 9-14.

Początek roku szkolnego 2 września.

Egzaminy wstępne rozpoczynają się 3 września.

692

ZAPAMIĘTAJRAZ NA ZAWSZE

Tylko tel.

136-69

„Szybka Pomoc Krawiecka”
ul. Piotrkowska 110
(w podwórzu)

Odwieża, piorze chemicznie, farbują reperuje, przerabia i ceruje wszelką garderobę. Po garderobę wysyłamy gońca.

SZKŁO OKIENNE

ornamentowe, surowe, matowe oraz szklenie budowli, diamenty do rżnięcia szkła poleca po cenach niskich

J. OLEJNICZAK, ŁÓDZ, Główna 14

UWAGA: Szkło inspektowe w wielkim wyborze.

Wszelkie Zioła lecznicze

są do nabycia w Aptecz D-ra Farm. R. Rembielińskiego w ŁODZI ul. Andrzeja Nr. 28 584 tel. 149-91.

UWAGA: Apteka przyjmuje moc, plwociny i t. p. do analizy.

DOKTOR Med.

WOŁKOWYSKI

Cegielniana 25 tel. 126-87

powrócił

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych 615

LECZENIE ŚWIATŁEM djatermją (lampą kwarcową). Badanie krwi i wydzielin. Przyjmuje od godz. 8-2, i 6-9 pp. w niedziele i święta 9-1 Dla pań od 6-7 oddzielna poczekalnia

Ogłoszenia drobne

HALLO!

Hallo! Dzwon tel. 163-30 „Pogotowie krawieckie Kiersza” Zeromskiego 91, sklep narażony. Momentalnie odwieża garnitur za zł. 3.-, suknie za zł. 2.80, pałto za zł. 3.-, łącznie z odebraniem i odesłaniem. Expressem pierze, farbuję, przerabia, nicuje, sztucznie ceruje. Farbujemy i pierzemy futra sposobem lipskim. 525

Detektory od zł. 8.50 446

komplet z anteną i słuchawką od zł. 26 Radioaparaty i części „Radjoia” ul. Piotrkowska 88, w podwórzu, tel. 105-34

Sklep

spożywczo-kolonjalny i sprzedaż wyrobów tytoniowych dobrze prosperujący wśródmięściu do sprzedania zaraz z powodu wyjazdu. Wiadomość ul. Targowa Nr. 47 w piwniarni. 1151

Potrzebna

ekspedjentka do składu wędlin zaraz Zgłaszać się Brzezińska 35, Ruszczak

Zaginęła

książeczka wojskowa wydana przez P. K. U.-Łódź, na imię Wacława Tałaja zam. przy ul. Dąbrowskiej 18. 1150

Potrzebni chłopcy

do sprzedaży gazet na tygodniówkę, zgłaszać się do administracji w godzinach od 1-4 po południu. gr.

RESZTKI tkanin bawełnianych i t. zw. „BRAKI”

ubrania zawodowe, robotnicze, sportowe i dla urzędników biurowych etc.

po wyjątkowo niskich cenach sprzedaje **KONSUM**

„WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURY”

Rokicińska 54. Dojazd tramwajem Nr. 10 i 16

N. B. Dla urzędników państwowych i komunalnych sprzedaż na spłaty miesięczne.

1674

Wiadomo powszechnie, że radykalnym środkiem na: „Egzemę, Łuszczycę i Liszaj” jest tylko krem „Hebrolin—Glob” 625 Żądać wszędzie

Zakład wyrobów

Skórzanogalanteryjnych

J. JABŁOŃSKI i S. MOSZCZYŃSKI

ŁÓDŹ, ul. Główna 11, przy Piotrkowsk.

POLECAMY: Kufry i sakwojarze wszelkiego rodzaju, Torebki damskie, Portfele, Papierosnice, Taki szkolne, Tornistry, Paski bagażowe, Plecaki i wszelkie reperacje. CENY UMIARKOWANE.

Doktor

P. KLINGER

Choroby waneryczne, skórne i włosów Andrzejka 2, tel. 132-28

Leczenie lampą kwarcową, analizy krwi i wydzielin. Przyjmuje codziennie od 9-11 i od 6-8 w. w niedzielę i święta od 10-12. Oddzielna poczekalnia dla pań.—Od 1-2 w Leczn. (Piotrkowska 62)

Dr. med. 664

P. LANGBARD

powrócił

Zawadzka 10, tel. 106-30.

Dr. med. **J. SADOKIERSKI** stomatolog

chirurgja szczęk, jamy ustnej i plastyka regulacja zębów rentgenodiagnostyka Piotrkowska 164 Tel. 114-20 220

MEBLE

stołowe, gabinety, sypialnie, oraz pojedyncze nabyć i stawać można na dogodnych warunkach w stolarni Mischczaka, ul. Piramowicza Nr. 2, róg Cegielnianej. 696

Poradnia Wenerologiczna

Lekarzy Specjalistów ul. Zawadzka Nr. 1

Czynna od 8 rano do 9 wiecz. w niedziele i święta 9-2 pp od 11-12 i 2-3 pp. przyjmuje kobieta lekarz

leczenie chorób wenerycznych moczopłciowych i skórnych

Badanie krwi i wydzielin na syfilis i tryper

Konsultacje z neurologiem i urologiem

Gabinet Światło-Lecznicy Kosmetyka lekarska

Oddzielna poczekalnia dla kobiet

PORADA 3 zł. 519